

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēkas teksta pārskats par 2023. gadu

Līvānu Novada
Centrālās Bibliotēkas

Rīta Bibliotēka

Jersika, 2023

SATURS

Pārskata perioda kopsavilkums

Bibliotēkas darba prioritātes 2023. gadā.....	6
Jauni pakalpojumi.....	6
Nozīmīgi, jauni projekti	
Bibliotēku nozares stratēģijā (2023 – 2027) definēto virzienu un uzdevumu sasaiste ar bibliotēku darbu (6.rīcības virziens.).....	7
Pielāgotās literatūras pakalpojumi (bibliotēku nozares stratēģijas 8.rīcības virziens. Bibliotēkas kā kopienas stiprinātājas un ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviesējas).....	7
Latviešu Grāmatai 500 norises reģionos.....	7
Problēmas, to risinājumi.....	7
Citi aktuāli jautājumi.....	8
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.....	8
Īss situācijas apraksts.....	8
<i>Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums.....</i>	<i>8</i>
<i>Ārējie apkalpošanas punkti.....</i>	<i>9</i>
Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā.....	9
Bibliotēku akreditācija.....	10
2. Finansiālais nodrošinājums.....	10
Tabula “Bibliotēkas izdevumi”.....	11
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	11
Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi.....	11
Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām.....	11
Jaunu ēku būvniecība.....	11
Iekārtas, aprīkojums.....	12
Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā.....	13
4. Personāls.....	13
Personāla raksturojums.....	13
Apbalvojumi un pateicības.....	13
Finansējums personāla attīstībai.....	13
Problēmas un to risinājumi personāla jomā.....	15

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	15
Galvenie rādītāji.....	15
<i>Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”</i>	15
Pakalpojumu attīstība, jauninājumi.....	17
E-grāmatu bibliotēka.....	18
Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti.....	19
Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām.....	19
Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā.....	20
Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām.....	20
Uzziņu un informācijas un izglītojošais darbs.....	21
Bibliotēkas izglītojošā darbība.....	22
Medijpratība.....	23
Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas.....	23
Elektroniskai katalogs kā pakalpojums.....	24
Iekšzemes un starptautiskais SBA.....	25
<i>Tabula “SBA rādītāji” + secinājumi</i>	25
<i>Pieprasījumu analīze pēc izvēles</i>	25
Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā.....	26
6. Krājums	26
Krājuma komplektēšanas politika un organizācija.....	26
<i>Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā</i>	26
<i>Informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu</i>	27
Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums.....	27
<i>Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums + situācijas</i> <i>Vērtējums</i>	27
Krājuma pārbaude – inventarizācija.....	27
Krājuma rādītāji.....	28
<i>Tabula “Krājuma rādītāji”</i>	28
<i>Situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi</i>	28
Datubāzes.....	29
<i>Abonētās tiešsaistes datubāzes</i>	29
<i>Datubāzu izmantojuma rādītāji – tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums” + secinājumi</i>	30
Krājuma un datubāzu popularizēšana.....	30

Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”.....	31
Darbs ar parādniekiem.....	32
Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumu pārskata periodā.....	32
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	32
Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji.....	32
Bibliotēku krājuma veidošana, papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana.....	33
Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām.....	33
Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes.....	34
Sadarbība ar izglītības iestādēm.....	35
Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums.....	35
Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi	36
8. Novadpētniecība.....	37
Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes.....	37
Novadpētniecības krājums.....	38
<i>Krājuma komplektēšana, ietverto materiālu veidi.....</i>	<i>38</i>
<i>Krājuma organizācija un glabāšana.....</i>	<i>38</i>
<i>Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana.....</i>	<i>39</i>
<i>Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums.....</i>	<i>39</i>
<i>Izmantojums.....</i>	<i>40</i>
Novadpētniecības darba popularizēšana.....	40
Sadarbība novadpētniecības jomā.....	40
Jauninājumi novadpētniecības darbā.....	41
Novadpētniecības istabas.....	41
Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi.....	41
Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes un vajadzības.....	42
9. Projekti.....	42
10. Publicitāte.....	42

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem.....	42
Bibliotēkas informācija tīmeklī.....	43
<i>Bibliotēkas tīmekļa vietne, memuāri, sociālie mediji, citas tīmekļvietnes.....</i>	<i>43</i>
Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi.....	43
Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi.....	44
11.Sadarbības tīkla raksturojums.....	45
Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām.....	45
Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes.....	46
Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība.....	46
<i>Pielikums Nr.1.....</i>	<i>47</i>
<i>Pielikums Nr.2.....</i>	<i>48</i>
<i>Pielikums Nr.3.....</i>	<i>51</i>

Pārskata perioda kopsavilkums

Bibliotēkas darba prioritātes 2023. gadā:

- LNCB Rīta bibliotēkas akreditācija;
- operatīvu un kvalitatīvu bibliotekāro un informatīvo pakalpojumu sniegšana bibliotēkas lietotājiem;
- bibliotēkas krājuma, abonēto datubāzu un interneta pieejamības nodrošināšana ikvienam lietotājam;
- bibliotēkas krājuma veidošana, papildināšana, jaunieguvumu bibliotekāro apstrāde, uzskaitē, uzturēšana, saglabāšana un attīstīšana, pievēršot uzmanību krājuma kvalitātes uzlabošanai;
- abonēto datubāzu *Letonika* un *Lursoft*, kā arī elektronisko dokumentu izmantošana un popularizēšana; *Letonikas* autorizācijas datu piešķiršana reģistrētajiem lietotājiem attālinātai piekļuvei;
- bērnu un jauniešu literatūras iegāde (jaunieguvumi, jo īpaši visas “Bērnu žūrijas” grāmatas);
- novadpētniecības materiālu elektroniskā apstrāde, turpinot materiālu vākšanu, nodrošinot to pieejamību ikvienam bibliotēkas apmeklētājam;
- bibliotēkas klātbūtnes un darbības digitālajā vidē aktivizēšana (portāls-Facebook.com)
- bibliotēkas lietotāju apkalpošana ārējā Rīta bibliotēkas grāmatu izsniegšanas punktā – Jersikas pamatskolā;
- bibliotēkas darbinieku profesionālā pilnveide, apmeklējot kursus, seminārus, vebinārus, konferences klātienē vai tiešsaistē;
- pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkciju nodrošināšana Rīta bibliotēkā.

Jauni pakalpojumi

Rīta bibliotēkā darbojas Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs. Pagasta iedzīvotājiem ir iespēja bibliotēkā samaksāt Līvānu novada pašvaldības rēķinus, nekustamā īpašuma nodokli, zemes nomas maksu, valsts un pašvaldības nodevas, nopirkt atkritumu maisus, iesniegt iesniegumus. Šāds pakalpojums noteikti ir ieguvums vietējai kopienai.

Nozīmīgi, jauni projekti

Pārskata periodā jauni projekti netika izstrādāti.

Bibliotēku nozares stratēģijā (2023 – 2027) definēto virzienu un uzdevumu sasaiste ar bibliotēku darbu

Sen pagātnē ir tas laiks, kad bibliotēkas galvenais pienākums bija grāmatu un žurnālu izsniegšana un saņemšana. Šobrīd īpaši pagasta bibliotēkas ir kļuvušas par vietējās kultūras un sociālās dzīves centru ar daudzfunkcionālu pakalpojumu piedāvājumu. Bibliotēkā tiek sniegtas konsultācijas, ir pieeja dažādiem e-pakalpojumiem, var apgūt datorprasmes, lietot abonētās datubāzes, izmantot klientu apkalpošanas centra piedāvājumus, piedalīties izklaidējošos un izzinošos pasākumos, lasīt e-grāmatas, izmantot novadpētniecības materiālus un daudz ko citu. Bibliotēkā notiek komunikācija, socializēšanās, jaunu prasmju un zināšanu ieguve, daudzveidīgas informācijas piedāvājums un atbalsts šīs informācijas atlasē un meklēšanā.

Pielāgotās literatūras pakalpojumi

Lai cilvēki ar redzes un citiem traucējumiem labāk iekļautos sabiedrībā un nejustos atstumti un lieki, arī bibliotēkām ir jāmeklē dažādi risinājumi. Pašlaik Rīta bibliotēkā ir dažas palielinātās drukas grāmatas, kuras var piedāvāt šādiem lietotājiem, tāpat, uzliekot austiņas, iespējams klausīties *Letonikā* esošās audiogrāmatas.

Latviešu Grāmatai 500 norises reģionos

No 2021. gada līdz 2025. gadam atzīmējam latviešu grāmatniecības piecsimtgadi. Informācija par notikumiem un daudz ko citu ir pieejama mājaslapā <https://www.gramatai500.lv/> Rīta bibliotēkā 2023. gada īstenotas trīs izstādes:

- “Senāko bibliotēkas grāmatu izstāde”;
- “Senākās grāmatas latgaliešu valodā”;
- “Mana senā, mīļā grāmatiņa”.

Problēmas un to risinājumi

Nepieciešams atjaunot lietotājiem pieejamo datortehniku, lai varētu nodrošināt kvalitatīvu un ātru e-pakalpojumu pieejamību.

Pēc Valsts un pašvaldības vienotā klientu centra ieviešanas jūtami palielinājies darba apjoms.

Pārskata periodā bieži problēmas radīja nepietiekams interneta ātrums.

Nepieciešams iegādāties jaunus bibliotēkas plauktus, jo jaunas un vērtīgas literatūras kļūst arvien vairāk.

Citi aktuāli jautājumi

Kā katru gadu, arī 2023. gadā Rīta bibliotēka piedalījās lasītveicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu, vecāku žūrija 2023”. Bērnu žūrijas eksperti tiks pie jaukām balvām. Pārskata periodā Rīta bibliotēkai divas reizes nedēļā – otrdienā un piektdienā - veiksmīgi darbojas ārējais apkalpošanas punkts Jersikas pamatskolas telpās.

Pārskata periodā vienā no bibliotēkas telpām tika veikts remonts – nomainīts apgaismojums, pārlīmētas tapetes un nomainīts grīdas segums. Šajā telpā darbosies Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs.

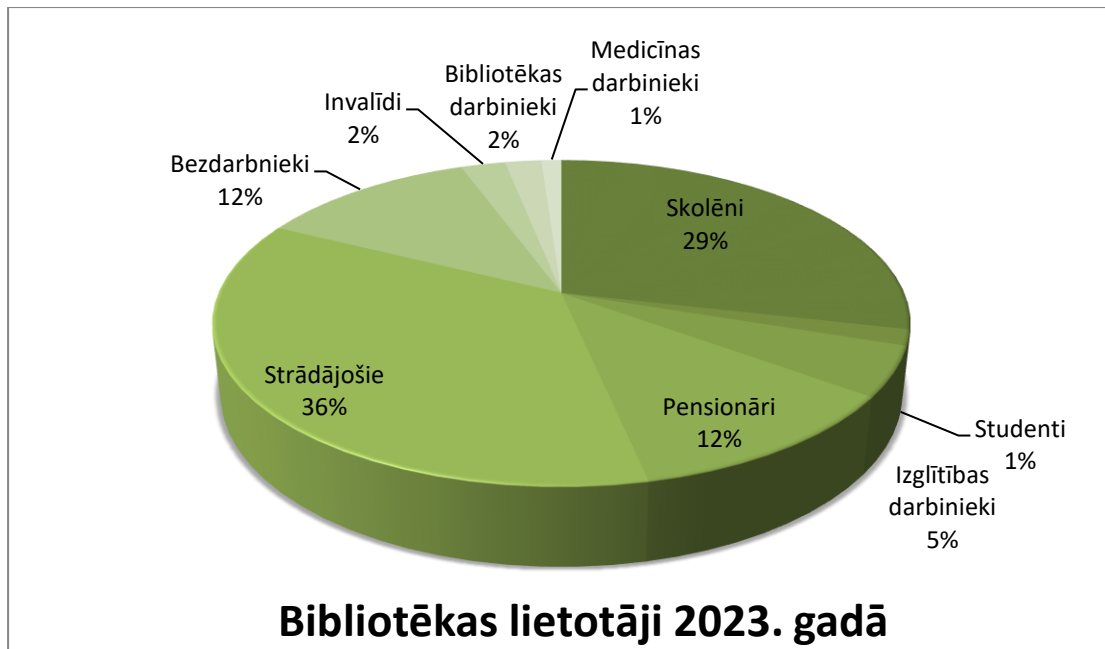
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēka dibināta 1955. gadā. Atrodas Jersikas pagasta pārvaldes ēkas pirmajā stāvā. Uz pašreizējām telpām pārcēlusies 1976. gadā, līdz tam telpas mainītas 2 reizes. Bibliotēkas apkalpojamā teritorijā ir gan pašvaldības, gan privātās iestādes un uzņēmumi: pagasta pārvalde, medpunkts, kultūras nams, pasts, pagasttiesa, sociālais dienests, autoserviss, zemnieku saimniecības, Jersikas čipsu ražotne.

Bibliotēka apkalpo pagasta iedzīvotājus, arī iebraucējus, kuri bibliotēku apmeklē vasaras sezonā. Kopumā bibliotēkas pakalpojumus izmanto **65%** mikrorajona iedzīvotāju. 2023. gadā lietotāju skaits bija **448** (128 skolēni, 7 studenti, 22 izglītības darbinieki, 52 pensionāri, 160 strādājošie, 54 bezdarbnieki, 11 invalīdi, 9 bibliotēkas darbinieki, 5 medicīnas darbinieki.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēka ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kas darbojas Centrālās bibliotēkas pakļautībā. Finanšu līdzekļus bibliotēka saņem no Līvānu novada pašvaldības budžeta līdzekļiem vienotā Centrālās bibliotēkas budžeta ietvaros, valsts mērķdotācijām, sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem, ziedojumiem un dāvinājumiem.

Rīta filiālbibliotēka ir reģistrēta Kultūras Ministrijas Bibliotēku reģistrā ar Nr. BLB0172 2003.gada 12.novembrī.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta filiālbibliotēkas darbības pamats ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas nolikums (apstiprināts ar Līvānu novada domes 2015. gada 16. marta sēdes protokolu Nr. 4 lēmumu Nr. 4 – 27). Filiālbibliotēkas funkcijas un uzdevumus nosaka Centrālās bibliotēkas apstiprināts reglaments (2012. gada 31. jūlijā).

Ārējie apkalpošanas punkti

2022. gadā 23. novembrī, sakarā ar Jersikas bibliotēkas reorganizāciju, darbu atsāka Rīta bibliotēkas ārējais apkalpošanas punkts Jersikas pamatskolā otrdienās un piektdienās no plkst. 9:00 – 16:00. Skolēniem, skolēnu vecākiem, skolotājiem, pagasta iedzīvotājiem tiek piedāvāti jaunākie preses izdevumi un grāmatas, kā arī tiek nodrošināti pašvaldības sniegtie pakalpojumi – iesniegumu pieņemšana, nekustamā īpašuma, zemes nodokļa maksājumi un komunālo pakalpojumu maksājumi.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā

Pārskata periodā izmaiņas bibliotēkas darbībā nav notikušas.

Bibliotēku akreditācija

Pārskata periodā, 2023. gada 5. jūnijā notika Līvānu novada bibliotēku akreditācija. Visi iepriekšējās akreditācijas atzinumā komisijas izteiktie ieteikumi tika izpildīti – izvērtēts krājums, aktivizēts darbs ar laikrakstu bibliotēku *News*, izvietota norāde uz bibliotēku, iegādāta slēdzama vitrīna unikālu un vērtīgu novadpētniecības materiālu glabāšanai.

Latvijas Bibliotēku padomes sēdē tika nolemts, ka LNCB Rīta bibliotēka atbilst akreditācijas nosacījumiem un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir vietējās nozīmes bibliotēkas statuss.

Bibliotēka akreditēta uz pieciem gadiem, līdz 2028. gada 12. septembrim.

Jaunajā akreditācijas atzinumā ierakstīti ieteikumi:

- aktualizēt bibliotēku nolikumu;
- turpināt novadpētniecības materiālu digitalizāciju;
- rast iespēju iekārtot atpūtas stūrīti pusaudžiem/jauniešiem un veikt grīdas seguma maiņu bojājuma vietās;
- veikt aptauju, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli un ierosinājumus par bibliotēkas darbību un pieejamību.

2. Finansiālais nodrošinājums

Rīta bibliotēka ir Līvānu novada Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kura tiek finansēta no Līvānu novada pašvaldības budžeta. Katru gadu pašvaldības finansējums mazliet palielinās. Budžeta vienas no galvenajām prioritātēm ir krājuma komplektēšana, atalgojums un ar to saistītās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Bibliotēkas vadītājam tiek dota iespēja sastādīt pašam nākamā gada budžetu un iespēju robežās, vajadzības gadījumā to grozīt.

Rīta bibliotēkas piešķirtie līdzekļi izmantoti pēc plānotās budžeta tāmes 2023. gadam, izpilde ir **98%**.

Kopumā budžets 2023. gadā sastādīja **25776 EUR**, salīdzinot ar 2022. gadu tas palielinājies par **49%** jeb **12618 EUR**, jo bibliotēkā ir divi darbinieki.

Krājuma komplektēšanai **2023.g.** izlietoti **3408 EUR**, 2022.g. izlietoti **2335 EUR**, 2021.g. izlietoti - **1619 EUR**. Salīdzinot ar 2022. gadu, **2023. gadā** izlietots par **31%** jeb **1073 EUR** vairāk.

Piešķirtie līdzekļi **grāmatu iegādei** no pašvaldības budžeta 2023. gadā **2285 EUR**, 2022. gadā **1262 EUR**, 2021. gadā – **1086 EUR**. Salīdzinot ar **2022. gadā** par **45%** jeb **1023 EUR** vairāk.

Preses abonēšanai piešķirtie līdzekļi **2023. gadā 1123 EUR**, 2022. g.-**1073 EUR**, 2021. g. – **533 EUR** par **4%** jeb **50 EUR** vairāk.

Bibliotēkas vērtējums par finansējumu:

Finansiālais nodrošinājums 2023. gadā atbilda bibliotēkas pamatuzdevumu un pamatfunkciju nodrošināšanai un veikšanai.

Nepietiekams finansējums bibliotēkas aprīkojumam, tehnikai (ļoti nepieciešami jauni datori bibliotēkas lietotājiem).

Bibliotēkas izdevumi

	2021	2022	2023
Izdevumi kopā (EUR)	10587	11818	19526
Darbinieku atalgojums (bruto)	8968	9483	16118
Krājuma komplektēšana	1619	2335	3408

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Bibliotēka atrodas Jersikas pagasta pārvaldes ēkas pirmajā stāvā. Ēka būvēta 1976. gadā. Bibliotēkas kopējā platība — 117 m², no kuriem bibliotēkas lietotāju apkalpošanai ir atvēlēti 70,8 m², kuros izvietotas 10 lasītāju darba vietas. Pārējās telpas aizņem 7,9 m², bet krātuves telpas — 38,3 m². Telpu tehniskais stāvoklis labs. Bibliotēkas telpas ir pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Pārskata periodā tika izremontēta Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra telpa. Tika nomainīts apgaismojums, pārlīmētas tapetes un nomainīts grīdas segums. Nopirkti divi galdi – viens darbiniekam, otrs KAC apmeklētājiem, plaukts dokumentu glabāšanai, divi krēsli, iegādāta jauna datortehnika.

Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām

Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām nav veikta.

Jaunu ēku būvniecība

Jaunu ēku būvniecība nav paredzēta.

Iekārtas un aprīkojums

Iekārtas un aprīkojums ir apmierinošā stāvoklī. Vecākais dators ir 3td dators, kas saņemts 2008. gadā un ir 15 gadus vecs. 2 datori ir 6 gadus veci un 1 dators ir 5 gadus vecs. Viens jauns dators iegādāts bibliotēkas darbiniekam 2022. gadā.

Straujā informācijas tehnoloģiju attīstība radusi iespēju izmantot milzīgu informācijas daudzumu un pakalpojumu pieejamību visiem, kam pieejami informācijas tehnoloģiju līdzekļi. Šo pakalpojumu aizvien plašāk cenšas izmantot ikviens iedzīvotājs. Bibliotēka ir vieta, kur iespējams izmantot informācijas tehnoloģijas bez maksas. Šāds pakalpojumu piedāvājums prasa ieguldījumus tehnoloģiju uzturēšanā un attīstībā – datortehnika, interneta pieslēgums, kopētājs, printeris, multifunkcionālas iekārtas.

Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/ neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	2	4	labs	2 datori saņemti 2017.g., 1 dators 2018.g. – jauns. 1 – 3.td dators (2008) 1 dators darbiniekam 2022.g. - jauns
Portatīvais dators	1		labs	
Multifunkcionālās iekārtas	1			ir
Printeri	2		labs	Printeri iegādāti 2016.g.
Kopēšanas iekārtas				nav
Skeneri				nav
Citas iekārtas				nav

Bibliotēkā ir iekārtots atpūtas stūrītis bērniem, kurš tiek papildināts ar jaunām grāmatām, puzzle un spēlēm.

E-pakalpojumi un bezvadu internets bibliotēkā ir pieejams darba laikā, taču vasaras sezonā jaunieši bezvadu internetu izmanto arī ārpus darba laika, ārpus bibliotēkas telpām. Pie bibliotēkas ieejas ārpusē ir izvietoti soli, kur apsēties, ir arī dīķis un

lapene, uzstādīts āra trenāžieris. Tā ir atpūtas vieta un brīvā laika pavadīšana jauniešiem (piemērota no aprīļa mēneša līdz oktobrim).

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Ar laiku jānomaina visi bibliotēkas datori pret jaunākiem un jaudīgākiem, jo šie ir ļoti novecojuši.

Būtu nepieciešams atbilstoši palielināt interneta pieslēguma ātrumu, jo ļoti bieži tas ir lēns. Pašvaldības ierobežotais finansējums datortehnikas u.c. tehnisko iekārtu atjaunošanai, bibliotēkas telpu pilnveidošanai ir nepietiekošs.

4. Personāls

Personāla raksturojums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Rīta bibliotēkā strādā divi darbinieki – bibliotēkas vadītāja un bibliotekāre. Abām darbiniecēm ir pilnas slodzes. Bibliotekāre divas reizes nedēļā – otrdienās un piektdienās - strādā Rīta bibliotēkas ārējā izsniegšanas punktā - Jersikas pamatskolā.

Bibliotēkas vadītājai ir augstākā pedagoģiskā izglītība, bakalaura grāds pedagoģijā, bibliotekārei ir augstākā izglītība, maģistra grāds sabiedrības un iestāžu vadībā.

Profesionālo izglītību nepārtraukti papildinām katru gadu. Pārskata periodā piedalījāmies daudzos semināros, konferencēs, apmācībās, vebināros gan attālināti, gan klātienē. Bija iespēja apgūt daudz jauna un noderīga bibliotekārajam darbam, nemērojot tālo ceļu uz Rīgu.

Apbalvojumi un pateicības

Pārskata periodā Rīta bibliotēka un arī citas pagastu bibliotēkas saņēma pašvaldības novērtējuma balvas par veiksmīgu bibliotēku akreditāciju.

Finansējums personāla attīstībai

2023. gadā paredzētais finansējums profesionālajai pilnveidei sastādīja **150 EUR**.

Profesionālās pilnveides pasākumi

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	24., 25., 26. 01.2023.	Platforma "MS Teams"	VARAM	Mācību programma jaunajiem VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistiem	11 h	attālināti

2.	02.02.2023.	Platforma "MS Teams"	KISC	"Elektroniskās publikācijas Latvijas bibliotēkām"	3 h	attālināti
3.	07.02.2023.	Platforma "Zoom"	LNB kompetenču attīstības centrs	"Lietotāju apkalpošana bibliotēkā"	5 h	attālināti
4.	08.02.2023.	Platforma "Zoom"	LNB Bibliotēku attīstības centrs sadarbībā ar Tet	Medijpratība Tet skoliņa	1,5 h	attālināti
5.	08.02.2023.	Platforma "MS Teams"	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	VPVKAC jauno darbinieku mācībām par Uzņēmumu reģistra sniegtajiem pakalpojumiem	1,5 h	attālināti
6.	16.02.2023.	Platforma "Zoom"	Latvijas bibliotēku portāls	Latvijas Nacionālā vēstures muzeja iesaiste platforma "Gadsimta stāsti" un tās sniegtās iespējas novadpētniecībā	2 h	attālināti
7.	22.02.2023.	Platforma "Zoom"	LNB Bērnu literatūras centrs	Skaļās lasīšanas sacensību tīmekļseminārs	4 h	attālināti
8.	27.02.2023.	Platforma "Zoom"	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīmekļseminārs "Finanšu pratība, medijpratība un bibliotēkas"	3,5 h	attālināti
9.	31.03.2023.	Platforma "Zoom"	Datorzinību centrs	Vērtīgi padomi darbā ar <i>Word</i> , <i>PowerPoint</i> , <i>Outlook</i> programmām	1 h	attālināti
10.	05.04.2023.	Platforma "Zoom"	Datorzinību centrs	<i>Microsoft Excel</i> programma	1 h	attālināti
11.	19.04.2023	Platforma "Zoom"	LNB	"Literatūras zināšanas mūsdienīgas bibliotēkām"	4 h	attālināti
12.	19.04.2023.	Platforma "Zoom"	Rēzeknes Centrālā bibliotēka	"Bibliotēkas virtuālo izstāžu veidošana teorijā	3,5 h	attālināti

				un praksē”		
13.	20.04.2023.	Platforma “Zoom”	Tietoevry Latvia	BIS ALISE pamatkursi “Informācijas meklēšana un cirkulācija”	8 h	attālināti
14.	01.11.2023.	Platforma “Zoom”	Tietoevry Latvia	Padziļinātie kursi “Komplektēšana”	8h	attālināti
15.	07.11.2023.	Platforma “Zoom”	LNB Bibliotēku attīstības centrs	“Bērnu digitālā drošība internetā”	1,5 h	attālināti
16.	23.11.2023.	Platforma “Zoom”	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	□ Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru klientu apkalpošanas speciālistu praktiskās mācības	4 h	attālināti
17.	14.12.2023.	Platforma “Zoom”	Tietoevry Latvia	Jaunais ALISE lasītāju katalogs un tā demonstrācija	1 h	attālināti

Pārskata periodā bija iespēja piedalīties ļoti daudzos noderīgos profesionālās pilnveides pasākumos, šoreiz vairāk attālināti. Daudzi semināru, kursu, vebināru, konferenču rīkotāji izmanto platformas “Zoom” vai “MS Teams”, jo tādējādi var ekonomēt gan savu, gan interesentu laiku. Izmantoju jebkuru iespēju, lai papildinātu savas zināšanas un pēc tam tās varētu pielietot bibliotekārajā darbā.

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Sakarā ar Jersikas bibliotēkas reorganizāciju, šobrīd esam divi bibliotēkas darbinieki, tāpēc būtiskas problēmas personāla jomā nepastāv.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Galvenie rādītāji (lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums u.c.)

Bibliotēkas pamatrādītāji

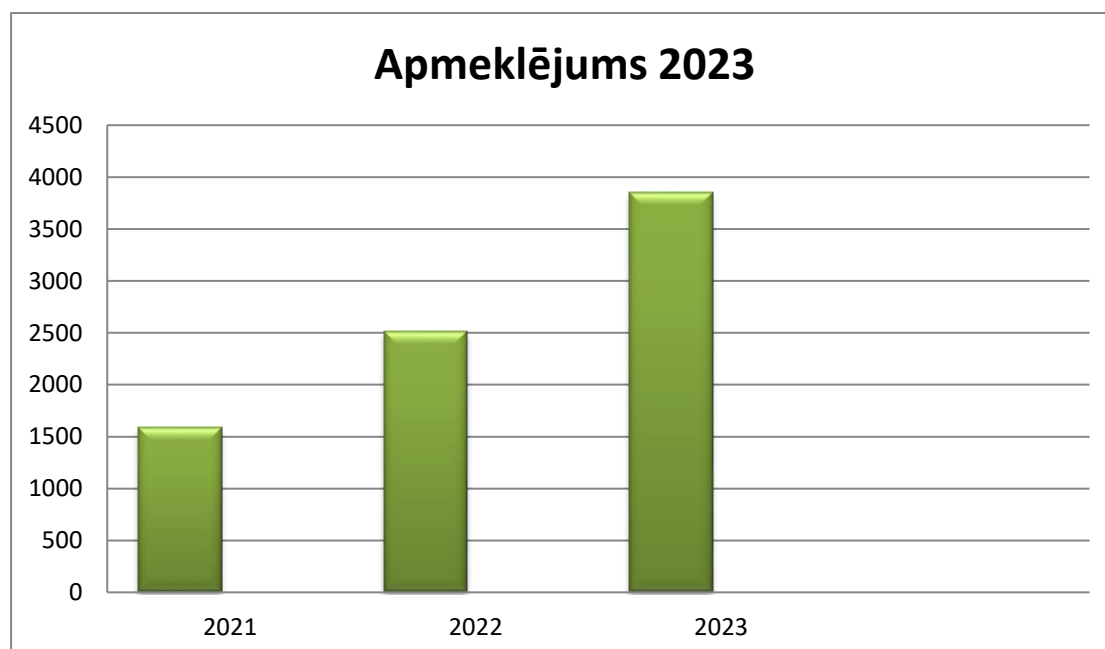
	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	307	411	448	+ 25%; +8%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	92	123	128	+ 25%; +4%

Bibliotēkas apmeklējums	1587	2513	3856	+37%; +35%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	160	315	783	+49%; +60%
Virtuālais apmeklējums	150	192	801	+22%; +76%
Izniegums kopā	3364	4357	6382	+23%; +32%
<i>t. sk. grāmatas</i>	1446	1734	2214	+17%; +22%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	1855	2550	4085	+27%; +38%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	358	600	862	+40%; +30%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā	42%	58%	65%	+28%; +11%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	30%	29%	29%	-3%; 0%
Iedzīvotāju skaits	724	714	692	-1%; -3%

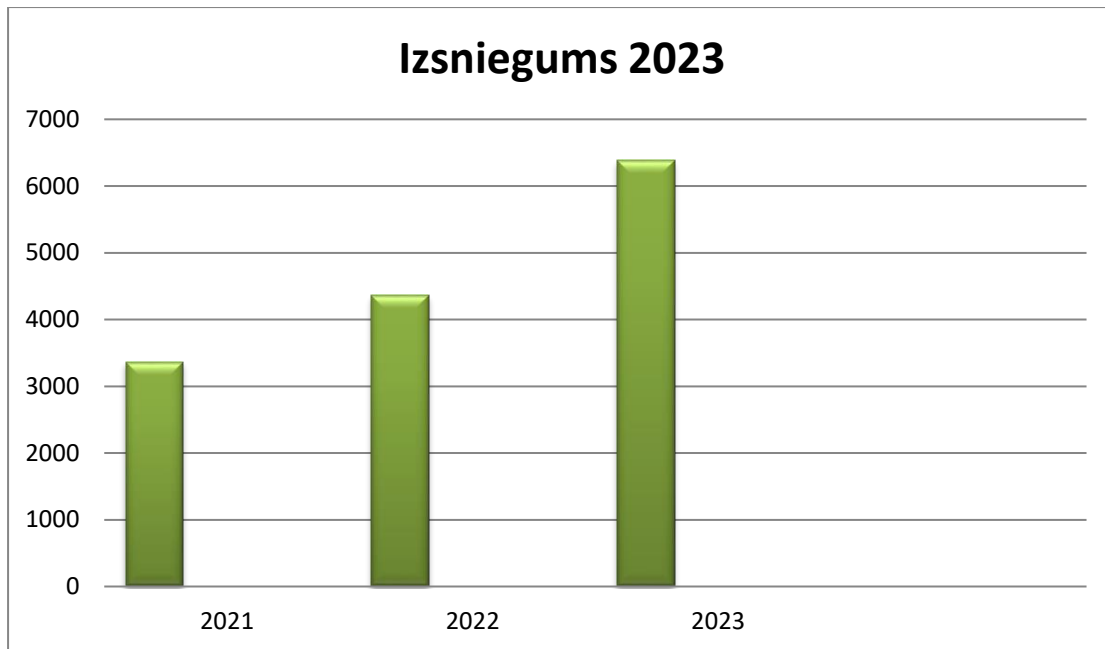
Iedzīvotāju skaits 2023.g. no PMLP datiem uz **07.01.2023.g.**

Lietotāju kopskaits, salīdzinot ar 2022. gadu, palielinājies par **37** lietotājiem jeb **8%** vairāk. Arī bērnu un jauniešu lietotāju skaits ir palielinājies par **5** jeb **4%**, jo kopš 2022. gada rudens bērniem un jauniešiem ir iespēja apmeklēt bibliotēkas ārējo izsniegšanas punktu Jersikas pamatskolā otrdienās un piektdienās.

Kopējais fiziskais apmeklējums, salīdzinot ar 2022. gadu palielinājies par **35%**, tas skaidrojams ar to, ka Rīta bibliotēka veic KAC funkcijas un apkalpo lasītājus ārējā grāmatu izsniegšanas punktā – Jersikas pamatskolā. Bērniem un jauniešiem apmeklējums ievērojami palielinājies par **60%**

Kopējais izniegums palielinājies par **32%**, jo daudzi lietotāji tiek apkalpoti ārējā grāmatu izsniegšanas punktā, un arī tie apmeklētāji, kuri atnāk veikt maksājumus, izvēlas sev lasāmvielu.

Grāmatu izsniegums palielinājies par **22%**, jo bibliotēka cenšas iegādāties labu un vērtīgu literatūru, ņemot vērā arī bibliotēkas lietotāju vēlmes.

Periodisko izdevumu izsniegums palielinājies par **38%**, jo daudzi žurnāli tiek abonēti divos eksemplāros, līdz ar to pieejami gan bibliotēkā, gan ārējā izsniegšanas punktā. Periodikas krājums regulāri tiek pārskatīts, tiek norakstīti nolietoti un novecojuši izdevumi.

Izsniegums bērniem un jauniešiem audzis par **30%**, tādēļ ka skolēniem ir iespēja apmeklēt bibliotēku Jersikas pamatskolā otrdienās un piektdienās. Skolēni aktīvāk ir sākuši piedalīties un lasīt “Bērnu un jauniešu žūrijas” grāmatas, tāpat ir ļoti liela interese par jaunajām grāmatām.

Bibliotekārais aptvērums % no iedzīvotāju skaita pagastā audzis par **11%**, jo no 2022. gada 1. jūlija Rīta bibliotēkā darbojas Jersikas pagasta klientu apkalpošanas centrs (KAC). Daudzi apmeklētāji, ierodoties veikt maksājumus, izvēlas arī sev tīkamu lasāmvielu.

Iedzīvotāju skaits pagastā samazinājies par **22** cilvēkiem jeb **3%**

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Katru gadu bibliotēka attīstās un pilnveidojas, ievieš jaunus pakalpojumus. Bibliotēkā darbojas Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs.

Tāpat kā katru gadu Rīta bibliotēka piedāvā brīvpieejas krājumu, 24 nosaukumu periodiskos izdevumus, bezmaksas pieeju interneta resursiem, pamatzināšanas darbā ar datoru, bibliogrāfiskas uzziņas un konsultācijas, izmantot datu bāzes – *Letonika*, *Lursoft*, kā arī LNB piedāvātās datu bāzes, SBA pakalpojumus, aplūkot tematiskās,

literatūras, informatīvo materiālu un novadpētniecības izstādes, kas saistītas ar svētku, atceres un atzīmējamām dienām, kā arī piedalīties bibliotēkas rīkotajos pasākumos, pēcpusdienās un radošajās darbnīcās.

No maksas pakalpojumiem bibliotēkā pieejama iespieddarbu un citu dokumentu kopēšana un skenēšana, datorizdruka. Cenrādis par maksas pakalpojumiem apskatāms bibliotēkā informācijas stendā un Līvānu novada Centrālās bibliotēkas mājas lapā https://www.livanub.lv/webdok/bibliotekas/LNCB/2016/pakalp_01042016.pdf

Bibliotēkas krājuma, pakalpojumu popularizēšanai iedzīvotājiem, bibliotēka aktīvi izmanto tiešsaistes grafiskā dizaina veidošanas rīku <https://www.canva.com>, lai izveidotu saturu sociālajiem tīkliem, veidojot infografikas, plakātus, prezentācijas, video.

Bibliotēkas darbā ieviestas/uzlabotas jaunas darba formas:

- bibliotēkas lietotājiem, izsniedzot lietotājvārdu un paroli, iespēja izmantot datu bāzi *Letonika.lv* attālināti – “piekļūšana no mājām”;
- iespēja lasīt e –grāmatas (www.3td.lv);
- izmantot Jersikas KAC pakalpojumus.

E-grāmatu bibliotēka

“3td.lv” e-grāmatu bibliotēka ir valsts finansēts pakalpojums, kas reģistrētiem bibliotēku lietotājiem piedāvā lasīt e-grāmatas tiešsaistē izmantojot tālruni vai datoru. Kopš 2019. gada, kad tika atklāta e-grāmatu bibliotēka, www.3td.lv, lasītāju izvēlei pieejamas vairāk kā pustūkstotis e-grāmatu latviešu valodā.

3td.lv E-grāmatu bibliotēkas piedāvātās iespējas regulāri tiek reklamētas bibliotēkas telpās, kā arī tiek veidoti informatīvi materiāli/annotācijas par e-bibliotēkas jaunākajām pievienotajām grāmatām. Informācija tiek izvietota abonementā un bibliotēkas foajē afišu stendā. Katram jaunajam bibliotēkas lasītājam īsumā tiek pastāstīts par bibliotēkas piedāvātajām iespējām - krājuma izmantošanu, abonētajām datubāzēm, kopkataloga un autorizācijas iespējām, un līdz ar to arī par iespēju reģistrēties 3td.lv E-grāmatu bibliotēkā. Lasītāji ir dažādi - ir, kas par šo iespēju jau zina un paši jautā, kā piekļūt e-bibliotēkas saturam. Savukārt lasītāji, kas par šo iespēju dzird pirmo reizi, galvenokārt ir patīkami pārsteigti un labprāt vēlas izmantot e-bibliotēkas pakalpojumus. Lai arī e-grāmatu bibliotēkā pieejamo grāmatu klāsts tiek regulāri papildināts un tiek pilnveidoti izmantošanas noteikumi, tomēr, kā liecina KISC sniegtie statistikas dati, “3TD e-grāmatu bibliotēku” izmanto tikai neliela daļa no bibliotēkas autorizēto lietotāju skaita.

Secinājumi

E-grāmatu bibliotēka laukos negūst īpaši lielu atsaucību, jo pagastā joprojām ir daudz iedzīvotāju, kuriem mājās nav datora un interneta. Lielākā daļa bibliotēkas lietotāju tomēr izvēlas lasīt grāmatas papīra formātā. Varu tikai popularizēt, ieteikt un aicināt lasīt e-grāmatas, bet izvēle vienmēr būs paša cilvēka rokās.

Bibliotekāriem arī turpmāk jāturpina aktīvs darbs, lai popularizētu “3TD e-grāmatu bibliotēku” un informētu lietotājus par e-grāmatas izmantošanas iespējām.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti

Komunikācija starp bibliotekāru un apmeklētāju notiek katru darba dienu. Nav iespējams strādāt ar lietotājiem, neuzklausot viņu vērtējumu, viedokli par bibliotēku, krājumu, atsevišķu iespieddarbu vai bibliotekāro apkalpošanu.

Pārskata periodā anketēšana netika veikta, bet bibliotēkas organizēšanas darbā ņemti vērā lasītāju ieteikumi un viedoklis. Vienmēr tiek akcentēts, ka katrs lasītājs ir svarīgs bibliotēkai, mutiski tika izzinātas lasītāju un apmeklētāju vēlmēs. Pārskata periodā, vaicājot bibliotēkas apmeklētājiem, par bibliotēkas darba kvalitāti, pakalpojumiem, ieguvu šādus secinājumus:

Kas apmierina

- bibliotēkas telpas ir gaišas un plašas, ērti pieejams krājuma izvietojums. Arī bibliotēkas darba laiks apmierina. Apmierinātas ir māmiņas un bērni, jo tagad mazajiem ir savs stūrītis izklaidei (krāsainas, jaunas bērnu grāmatas, rotaļlietas, spēles, puzzles, bērniem ir iespēja zīmēt (arī ārā ar krītiņiem uz asfalta), vasaras sezonā varam lasīt un rotaļāties zālājā vai lapenē.

Kas neapmierina

- bibliotēkas telpās ļoti nepieciešama atpūtas vieta (stūrītis) jauniešiem ziemas sezonā, bezdarbnieki un seniori pieprasa vairāk jaunos periodikas izdevumus, arī vairāk jauno grāmatu un pasākumu pieaugušajiem, ar rakstnieku, dzejnieku piedalīšanos.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Bibliotēku ir iespēja apmeklēt cilvēkiem ratiņkrēslos, arī māmiņām ar bērnu ratiņiem, jo ir uzbrauktuve, lai tiktu iekšā telpās. To arī izmanto. Taču invalīdiem ratiņkrēslā vai veciem, vientuļiem pensionāriem periodiku un grāmatas piegādāju uz mājām. To daru pati vai arī ar starpniekiem, palūdzot cilvēku tuviniekiem, kaimiņiem vai pastniekam.

Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Rīta bibliotēka ir dažas palielinātās drukas grāmatas, kuras var piedāvāt šādiem lietotājiem, tāpat, uzliekot ausiņas, iespējams klausīties *Letonikā* esošās audiogrāmatas.

Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	3
Grāmatas vieglajā valodā	0

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

Visi Rīta bibliotēkas rīkotie pasākumi un izstādes ir pieejami ikvienam interesentam, un pārskata periodā šo iespēju izmantoja gan seniori, gan bērni, gan bezdarbnieki, gan pensionāri u.c.

Protams, ka bibliotēkas pakalpojumus izmanto ļoti dažādas mērķgrupas:

bezdarbnieki:

- nāk uz bibliotēku, meklējot viņiem atbilstošas darba vakances preses izdevumos un interneta portālos (biežāk ss.com, nva.gov.lv, kurdarbs.lv), tiek lūgta arī bibliotekāra palīdzība. Tāpat šiem cilvēkiem jāpalīdz sastādīt CV un uzrakstīt motivācijas vēstules.

maznodrošinātie:

- palīdz atrast vajadzīgo informāciju internetā, piem., par pārtikas paku saņemšanu novadā, dažkārt jāpalīdz sagatavot bankas kontu izdrukas iesniegšanai sociālajā dienestā.

seniori:

- ir viena no aktīvākajām bibliotēkas lietotāju grupām. Viņi labprāt piedalās bibliotēkas aktivitātēs. Seniori ir arī radošo darbnīcu aktīvi apmeklētāji, kuru laikā iesaistās darbnīcu norisēs un dalās uzkrātajās dzīves gudrībās un rāda savas prasmes.

ģimenes:

- bibliotēkā vienmēr rada iepriecinājumu. Bieži vien iniciators bibliotēkas apmeklējumam ir bērns. Trešdienās un piektdienās bibliotēkas ārējā grāmatu izsniegšanas punktā ļoti labprāt grāmatiņas izvēlas bērni kopā ar vecākiem.

Pārskata periodā, 25. oktobrī, Rīta bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja tikties ar **Solvitu Mertenu** – ekspertu Dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā. Uzzinājām par alvejas dziedniecisko spēku un guvām vērtīgu ieskatu par organisma imunitātes stiprināšanu.

Nemainīgi katru gadu Rīta bibliotēkā turpinās akcija **“Uzdāvini grāmatu vai žurnālus savai bibliotēkai!”** – akcija norit bibliotēkas nedēļas ietvaros (iesaistījās seniori un mājsaimnieces, bezdarbnieki), bibliotēka saņēma labas, mazlietotas grāmatas un žurnālus (“Dārza pasaule”, “Veselība”, “Santa”, “Una”, “Kas jauns”, “Imperfect”).

Visa gada garumā **“Maināties ar grāmatām!”** (bibliotēkas apmeklētājiem ir iespēja izlasīt citu apmeklētāju atnestās grāmatas).

Pārskata periodā, Bibliotēku nedēļās ietvaros, kopā ar senioriem – lietotājiem veidojām mīļāko grāmatu izstādi **“Iesaku izlasīt...”** Izstādē dominēja latviešu daiļliteratūra, nedaudz mazāk dzeja un ārzemju literatūra.

Diezgan lielu interesi izraisīja informatīvais pasākums Digitālās nedēļas ietvaros **“Esi aktīvs! Vaicā bibliotēkām par digitālajiem pakalpojumiem!”** un **“Digitālās prasmes ikdienai!”** Šeit visaktīvāk piedalījās bezdarbnieku auditorija.

Uzziņu un informācijas darbs

Uzziņu informācijas darbs balstās uz dažādu datubāzu, interneta resursu un iespiesto informācijas avotu izmantošanu. Lietotājiem pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi, kā arī WiFi. Darbā ar datoru bibliotēkas lietotājiem tiek sniegtas individuālas konsultācijas.

Pārskata periodā bibliotēkā lietotājiem sniegtas **309** uzziņas un konsultācijas. Joprojām visvairāk lietotāji interesējušies par grāmatu lietošanas termiņa pagarināšanu, rezervēšanu, par izdevumu pieejamību. Bibliotēkas apmeklētāji lūdz palīdzību dažādas ikdienišķas informācijas meklēšanā - dažādu iestāžu telefona numura atrašana, ārstu/speciālistu kontakti, veikalu, banku, lidostas, teātru, PMLP informācijas meklēšana. Nākas palīdzēt rast risinājumus visdažādākajām dzīves situācijām, kas saistītas ar pakalpojumiem interneta vidē un citiem jautājumiem: e-dokumentu atvēršana un parakstīšana ar e-parakstu, piekļuve un izdruku veikšana no DataMed, Gulbja laboratorijas un Centrālās laboratorijas, internetbankas, e-pasta. Aktīvi tika pieprasīta palīdzība dažādu iesniegumu aizpildīšanā, pieteikumi energoresursu atbalstam. Vairākiem cilvēkiem sniegta palīdzība mobilo telefonu

izmantošanā, programmu instalēšanā, kā arī palīdzība ikmēneša gāzes un elektrības skaitītāju rādījumu iesniegšanā. Joprojām daudzi seniori ir ar zemu motivāciju un nepietiekošām zināšanām par e-vidi. Bibliotēkām nākas būt starpniekiem starp pakalpojuma ņēmēju un sniedzēju. Šādās situācijās aktuāls kļūst jautājums par privāto datu aizsardzību.

Cilvēki, interesējoties par pakalpojumiem un dažādām jomām, uzticas savai bibliotēkai, tās darbiniekiem. Tiek jautāts par visdažādākajām tēmām un jācenšas sniegt uzziņas, izpildīt pieprasījumus gan telefoniski, gan elektroniski. Daži piemēri: bibliotēkas pakalpojumu pieejamība; kā nomaksāt rēķinus; kā saņemt pabalstus, kur tos saņemt; kā sazināties ar iestādēm – bankām, VID, VSAA; kā piekļūt medicīnas dokumentiem; kā izveidot e-pastu un nomainīt paroli u.c.

Visvairāk uzziņas esmu sniegusi pašvaldības darbiniekiem, pensionāriem, skolēniem, bezdarbniekiem.

Situācijas vērtējums: Uzziņas nākas sniegt un meklēt informāciju katru dienu. Arī bibliotēkārājā darbā nākas bieži vien noskaidrot kādu informāciju gan veidojot izstādes, gan rakstot aprakstus. Lai atrastu atbildes uz visiem jautājumiem un notikumiem, uzziņu un informācijas darbā izmantoju ne tikai bibliotēkas krājumu, bet arī e-katalogu un datubāzi *Letonika*, Lursoft laikrakstu bibliotēku www.news.lv, LNB datubāzes, www.periodika.lv, novadpētniecības materiālus uz vietas bibliotēkā mapēs, kā arī portālu www.latvija.lv

Bibliotēkas izglītojošā darbība

Rīta bibliotēka nodrošina lietotājiem informatīvos pakalpojumus gan tradicionālajā veidā, gan izmantojot modernās tehnoloģijas, atbilstoši apmeklētāju vēlmēm. Lietotāju apmācības un konsultācijas bibliotēkā notiek individuāli, ikdienā bibliotēkas lietotājiem tiek sniegta palīdzība darbā ar datoru, informācijas meklēšanā un pakalpojumu izmantošanā. Vecāka gadagājuma bibliotēkas apmeklētāji izmanto iespēju iepazīties ar datoru un internetu. Tāpat lietotāji tiek apmācīti lietot 3td.lv, preses izdevumu pasūtīšanā. E-prasmju un Bibliotēkas nedēļas pasākumu ietvaros vairāk tiek popularizētas abonētās datubāzes, Līvānu novada kopkatalogs.

Pagasta bibliotēkas iespēju robežās nodrošinu iespēju apgūt informācijpratību katram interesentam. Bibliotēkā pārskata periodā tika turpināta lietotāju apmācība bibliotēkas elektronisko resursu izmantošanā- elektroniskā kopkataloga, bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantošanā, e-pakalpojumu saņemšanā, sociālo tīklu un interneta

izmantošanā, konsultējot gan individuāli, gan informācijpratības stundās, Digitālajā nedēļā un Bibliotēku nedēļā.

Pārskata periodā **“Digitālās nedēļas - 2023”** ietvaros organizētas konsultācijas **“Esi aktīvs! Vaicā bibliotēkaram par digitālajiem pakalpojumiem!”** un **“Digitālās prasmes ikdienai!”** Konsultāciju mērķis iepazīstināt ar e-prasmēm, tehnoloģiju lietošanu ikdienā, attālināto pakalpojumu saņemšanas iespējām. Konsultācijas apmeklēja 11 pagasta iedzīvotāji. Tika aplūkoti un izprasti arī **digitālie jautājumi, kas aktuāli katram apmeklētājam** (individuālas konsultācijas darbam ar datoru, telefonu, e-pastu, EDS, VSAA, VID u.c.)

“Bibliotēku nedēļā - 2023” Jersikas pamatskolas 5 skolotājiem sniedzu informāciju par abonētās datubāzes *Letonika* izmantošanas iespējām skolā, gatavojoties mācību stundām, pārbaudes darbiem, olimpiādēm un eksāmeņiem. Skolai tika izsniegtas sadrukātas lapaņas ar attālinātā lietotāja datiem, kas tika izdalītas skolēniem, lai viņi mācību procesā varētu izmantot *Letoniku*.

Medijpratība

Medijpratība ir šodienas nepieciešamība ikvienam. aizvien svarīgāka kļūst medijpratība un informācijpratība, spēja atšķirt uzticamu informāciju no neuzticamas. Bibliotēka ir viena no iestādēm, kas informē sabiedrību un māca izvērtēt informāciju, atšķirt patiesas ziņas no viltus ziņām.

2023. gadā tika atklāta medijpratības datubāze www.datubaze.neplp.lv, tās mērķis ir radīt ilgtspējīgu vietni Latvijā, kas kalpo par zināšanu krātuvi un informācijas datubāzi, kā arī saziņas platformu medijpratības jomā, tajā regulāri izvietojot materiālus, kas saistīti ar medijpratības sekmēšanu Latvijā.

Pārskata periodā 6 interesenti apmeklēja nodarbību **“Informācijas analīze”**, kuras laikā saņēma informāciju, kā analizēt un atpazīt viltus ziņas. Arī paši interneta vidē lasīja tekstus, izvērtēja un analizēja, kura ziņa patiesa, kura viltus.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Viena no bibliotēkas prioritātēm ir aktuālās informācijas pieejamība iedzīvotājiem.

Bibliotēkā ir pieejami Līvānu novada pašvaldības publiskie pārskati. Tāpat pieejama informācija par iedzīvotāju pieņemšanas laikiem Līvānu novada pašvaldībā, atrodami visi Līvānu novada pagastu pārvalžu kontakti, pašvaldības uzņēmumu kontakti, kā arī daudz un dažādi Līvānu novada domes saistošie noteikumi. Informācija ir pieejama

internetā www.livani.lv Ikvienam bibliotēkas lietotājam ir pieejami datori un internets, kurus var izmantot arī informācijas meklēšanai par pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju aktualitātēm.

Mēneša aktualitātes un pasākumi Līvānu novadā apskatāmi avīzē „**Līvānu Novada Vēstis**”. Svarīgākā informācija par notikumiem pagastā vai Līvānos tiek izvietota papīra formātā informācijas stendā bibliotēkā, pārvietojamajā stendā un afišas veidā bibliotēkas ārpusē. Bibliotēkā pieejami bukletiņi, skrejlapīņas, afišas par tuvākajām aktivitātēm un pasākumiem.

Aktuālākās informācijas pieejamība par pasākumiem, aktivitātēm, saistošākajiem notikumiem – ar to visu individuāli katru savu apmeklētāju esmu iepazīstinājusi, jo bibliotēkā visi materiāli ir izdrukāti un izvietoti atsevišķā stendā mapēs, kuras vienmēr papildinu vai pēc vajadzības nomainu, pēc jaunu rīkojumu pieņemšanas. Turpat atrodas arī bukleti, brošūras, afišas, veidlapas par Līvānu novadu un Līvānu pilsētu, “Līvānu Novada Vēstis”, sākot no 2009. gada.

Elektroniskais katalogs

BIS ALISE nodrošina pilnīgu darba procesu kopumu: komplektēšanu, katalogizāciju, meklēšanu un atlasīšanu, pasūtījumu un rezervācijas apstrādi, lasītāju apkalpošanu, inventarizāciju, svītrkodu druku, SBA pakalpojumus.

Lasītāju reģistrācija, apmeklējumu uzskaitē, izdevumu izsniegšana, nodošana pagarināšana, rezervēšana un statistisko datu uzskaitē notiek automatizēti, izmantojot moduli cirkulācija.

Elektroniskais kopkatalogs ir pieejams visiem reģistrētajiem lietotājiem. Esmu iepazīstinājusi ar tiem gandrīz visus lietotājus.

Lietotāju iespējas katalogā:

atrast vai rezervēt izdevumus ;
pieslēdzoties e-katalogam skatīt ziņas par saviem izsniegumiem;
pagarināt izsnieguma termiņu;
skatīt informāciju par rindām uz izdevumiem;
veikt eksemplāra pasūtīšanu;
iestāties rindā uz izsniegtajiem izdevumiem.

Norādne Līvānu un Ilūkstes kopkatalogam atrodama Līvānu Centrālās bibliotēkas mājas lapā <http://alise.livanub.lv/Alise/lv/home.aspx>

Autorizētie lietotāji

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	321	321	448	0%; +28%
Autorizētie lietotāji kopā	313	313	315	0%; +0,6%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	8	8	7	0%; -14%

Iekšzemes un starptautiskais SBA

SBA ir nozīmīga vieta bibliotēku pakalpojumu klāstā, jo pakalpojums spēj nodrošināt daudz plašāku materiālu klāstu, kāds ir pieejams katrā bibliotēkā atsevišķi. Pakalpojums nodrošina iespēju bibliotēkai uz laiku aizņemt izdevumus no citas bibliotēkas.

Lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu pēc grāmatām, kas nav krājumā vai uz kurām izveidojusies gara rinda, tika izmantoti starpbibliotēku abonementa (SBA) pakalpojumi. Šī pakalpojuma nodrošināšanai pārskata periodā aktīvi tika izmantots BIS ALISE SBA modulis, kas kopkataloga ietvaros ļāva veikt apmaiņu ar izdevumu eksemplāriem, nodrošinot darbību pārskatāmību un statistiku. 2023. gadā reģistrēts **148** SBA pakalpojumi, no tiem **145** saņemtie, **3** nosūtītie dokumenti. Grāmatu apmaiņa, galvenokārt, notiek ar Līvānu novada Centrālo bibliotēku, nelielā skaitā ar Turku bibliotēku, Jaunsilavu bibliotēku, Rudzātu un Rožupes bibliotēku.

Bibliotēkas lietotāji pieprasa, protams, latviešu daiļliteratūru, ārzemju bestsellerus, labprāt lasa arī detektīvus, atsevišķi bibliotēkas lietotāji lasa psiholoģiska rakstura grāmatas, studenti – nozaru literatūru, bērni un jaunieši sev interesējošas grāmatas un žurnālus.

Salīdzinot ar 2022. gadu, saņemto dokumentu daudzums samazinājies par **34** vienībām, jo paredzētais budžets krājuma komplektēšanai ļāva nopirkt daudz jaunu un vērtīgu grāmatu.

Tabula SBA rādītāji

SBA	2021	2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	90	179	145
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1	6	3
Kopā	91	185	148

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Pārskata periodā pakalpojumu un pieejamības jomā lielas problēmas nav bijušas, vienīgi joprojām nākas saskarties ar klienta sensitīvajiem datiem (personas kodiem, bankas konta pieejas kodiem u.c.), sniedzot palīdzību rēķinu, konta izrakstu drukāšanā un citu dokumentu veidošanā.

Darbā ar SBA problēmas sagādā nepilnības šajā modulī. Neērtības sagādā, ja iespieddarbs izdots SBA, bet ieejot Eksemplāros, Pozīcijā redzams - Plauktā, tikai dziļāk ejot, parādās, ka iespieddarbs izdots SBA.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Darbs ar krājumu tiek veikts atbilstoši Līvānu novada Centrālas bibliotēkas krājuma komplektēšanas politikai, dokuments pašlaik ir izstrādē. Tas nosaka, ka tiek veidots kvalitatīvs, funkcionāli pilnvērtīgs, lietotāju vajadzībām un interesēm atbilstošs bibliotēkas krājums.

Bibliotēkas mērķis - radīt kvalitatīvu lietotāju pieprasītu krājumu, pievēršot uzmanību mainīgajām lietotāju vajadzībām. Bibliotēkas krājums tiek komplektēts ievērojot pamatvirzienus: latviešu daiļliteratūra, augstvērtīga nozaru literatūra, latviešu un tulkotā daiļliteratūra bērniem, uzzīņu literatūra un izglītība, daudzveidīgs periodisko izdevumu klāsts.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

Prioritātes darbā ar krājumu pārskata periodā:

- kvalitatīvas oriģinālliteratūras, bērnu un jauniešu, un novadpētniecības iespieddarbu komplektēšana;
- augstvērtīgas nozaru literatūras komplektēšana;
- krājuma saturiskās un fiziskās kvalitātes uzlabošana.

Krājuma komplektēšanā vērā tiek ņemta krājuma izmantošana iepriekšējā darbības gadā. Arī 2023. gadā visvairāk lasītā ir latviešu daiļliteratūra. Tas redzams lasītāko grāmatu izsnieguma ziņās. I. Bērziņas “Učenes piezīmes uz burtnīcas malām” lasītas 15 reizes, Dz. Tilaka “Zlatas stāsts” 12 reizes, M. E. Kalniņas “Uguns un pulveris” 11 reizes, L. Lynx “Vēl reizi mīlēt” 10 reizes, G. Freimanis ”Tur niedrēs čukst rīts” 10 reizes, O. Tidemanes “Trīs runči un viņu cilvēks” 10 reizes. Pusaudži un bērni izvēlas lasīt fantāzijas žanra un piedzīvojumu literatūru.

Informācija par krājuma komplektēšanas dokumentu

Bibliotēka, komplektējot krājumu, vadās pēc Līvānu novada Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku krājuma komplektēšanas koncepcijas. Jaunais krājuma komplektēšanas dokuments pašlaik tiek izstrādāts.

Informācija par iepriekšējo dokumentu:

https://www.livanub.lv/app/uploads/2023/05/Krajuma_komplektesanas_vadlinijas_2019-2023_LNCB.pdf

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Komplektējot krājumu, protams, jāņem vērā finansiālais nodrošinājums. Tas ir stabils un katru gadu ar pieaugošu tendenci. Grāmatu cenas ir augušas, un, lai varētu iegādāties vairāk jauno izdevumu, krājuma komplektēšanai jāparedz vairāk līdzekļu.

Bibliotēkas krājuma papildināšanai **2023.g.** pašvaldības finansējums **3408 EUR**,

grāmatām **2285 EUR**, periodikai **1123 EUR**

Bibliotēkas lietotājiem 2023. gadā bija abonēti **1** nosaukuma laikraksts un **23** nosaukumu žurnāli. Daudzi žurnāli tika abonēti divos eksemplāros, jo viens eksemplārs Rīta bibliotēkā, otrs - ārējā grāmatu izsniegšanas punktā, Jersikas pamatskolā.

2023. gadā, izvērtējot krājumu, izslēdzu no tā **357 seriālizdevumus, par kopsummu 0,00 EUR, 59 grāmatas, par kopsummu 76,74 EUR.** Norakstīšanas iemesli bija - nolietoti un novecojuši pēc satura.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

	2021	2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	1619	2335	3408
<i>t.sk. grāmatām</i>	1086	1262	2285
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	239	657	1007
<i>t.sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	533	1073	1123
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā vai pilsētā	2	3	5
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā (EUR)	1993	3022	5328

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu kopējais pašvaldības finansējums palielinājies par **+31%**; grāmatām par **+67%**; periodikai palielinājies par **+45%**, jo daudzi preses izdevumi abonēti 2 eksemplāros – viens Rīta bibliotēkas lietotājiem, otrs – ārējam bibliotēkas apkalpošanas punktam.

Finansējums krājumam pagastā uz 1 iedzīvotāju 2023. gadā ir **5%**.

Bibliotēka 2023. g. kopā saņēma 267 grāmatas par summu 2664,18 EUR

Līvānu novada pašvaldības finansējums - 212 grāmatas, summa 2284,55 EUR.

698 eksemplāri – periodiskie izdevumi.

Dāvinājumi:

Latvijas Nacionālā bibliotēka – 35 eksemplāri par summu 368,03 EUR;

Bezatlīdzības – 20 eks. par summu 11,60 EUR;

Latgales kultūras centra izdevniecība – 1 eks. par summu 7,00 EUR;

Sākotnējā atzišana – 19 eks. par summu 4,60 EUR;

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023 - 24 eks. par summu 545,38 EUR;

Projekts "Grāmatas publiskajām bibliotēkām" – 11 eks. par summu 135,65 EUR;

UG1, SIA – 2 eks. par summu 10,00 EUR;

Pavisam kopā saņemto izdevumu skaits ir 965 eks. par summu 2664,18 EUR.

Krājuma pārbaude - inventarizācija

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude nav veikta.

Krājuma rādītāji

Krājuma rādītāji

	2021	2022	2023
Jaunieguvumi kopā	511	683	965
t.sk.grāmatas	158	241	267
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	90	117	123
<i>t. sk. bērniem</i>	41	81	124
Izslēgtie dokumenti	714	536	416
Krājuma kopskaits	6233	6670	7509
Grāmatu krājuma apgrozība	0,34	0,37	0,43
Periodisko izdevumu apgrozība	0,96	1,3	1,7

Situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi

2023. gadā krājums gada beigās – 7509 fiziskās vienības, kopējā summa 26407,97 EUR. Tai skaitā – 5133 grāmatas, 2342 seriālizdevumi, 10 audiovizuālie dokumenti, 6 kartogrāfiskie dokumenti, 9 nošu izdevumi, 4 elektroniskie dokumenti, 5 spēles.

Jaunieguvumu apraksts: Kopskaits 965 eks., t.sk., saņemtas grāmatas 267 eks.,

(t.sk. daiļliteratūra 123 eks.), seriālizdevumi 698 eks., bērniem – 124 eks.

Izslēgtie dokumenti kopā 416, par kopsummu 76,74 EUR.

357 seriālizdevumi par summu 0,00 EUR un 59 grāmatas par summu 76,74 EUR.

Veicot sava krājuma izpēti, konstatēju ka tas ir uzlabojies (kļuvis jaunāks). Esmu atbrīvojusies no nolietotās un novecojušās literatūras. Krājums ir papildināts ar labu, jaunu, pieprasītu literatūru.

Grāmatu krājuma apgrozība 2023. gadā ir palielinājusies, salīdzinot ar 2022. gadu, periodikas krājuma apgrozība pārskata periodā arī palielinājusies.

Datubāzes

Abonētās tiešsaistes datubāzes

Rīta bibliotēka krājumu papildina ne tikai ar jaunākajiem iespieddarbiem – grāmatām un plašu periodikas klāstu, bet piedāvā meklēt informāciju internetā un tiešsaistes datubāzēs.

Pārskata periodā Rīta bibliotēkā lasītājiem bija pieejamas 2 datubāzes: *Letonika* www.letonika.lv un *Lursoft Laikrakstu bibliotēka* www.news.lv. Piekļuve datubāzēm lietotājiem tika nodrošināta bez maksas. Reģistrētiem bibliotēkas lietotājiem pēc pieprasījuma izsniedzam datubāzes *Letonika* lietotājvārdu un paroli, lai varētu izmantot datubāzi arī ārpus bibliotēkas.

Informācijas meklēšanai datubāzē *Letonika* pievērsās galvenokārt skolēni, kuri to izmanto mācībām un skolotāji gatavojoties stundām, pārbaudes darbiem. Daudziem tā kalpo kā palīgs padziļinātai skolas mācību programmas apguvei (vārdnīcas, enciklopēdijas, bagātas attēlu krātuves, sadaļas “Lasītava” un “Mācībām”) un uzticamas informācijas meklēšanai par Latviju. Pati savā darbā bieži izmantoju bibliotēku kalendāru, lai varētu uzzināt par ievērojamu cilvēku jubilejām. Ātri var pārbaudīt vārdu pareizrakstību sadaļā “Valoda”, izmantojot vārda analīzi. Daudzreiz tika izmantota sadaļa “Kultūras kanons”, kurā ātri var sameklēt informāciju par kultūras vērtībām literatūrā.

Lursoft laikrakstu bibliotēkā *News* pieejama plaša spektra daudznazaru informācija. *News* ir izcils palīgs informācijas meklēšanā Latvijas laikrakstos. Visbiežāk šī datu bāze tika izmantota gan uzziņu, gan novadpētniecības darbā, meklējot informāciju par aktuāliem jautājumiem, kā arī papildinot novadpētniecības datubāzes un mapes ar laikrakstu publikācijām.

Datubāzu izmantojuma rādītāji

Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums

Datubāze	2021	2022	2023
Letonika			
skatījumi	89	192	398
piekļuves sesiju skaits	64	183	287
lejuplāžu skaits	89	192	398
News			
skatījumi	4	175	111
piekļuves sesiju skaits	2	16	25
lejupielāžu skaits	4	175	111
Citas			

Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu, datubāzes *Letonika* skatījumu skaits ir palielinājies. Tas skaidrojams ar to, ka 2023. gadā datubāzi pastiprināti izmantoja gan izglītības iestādes audzēkņi, skolotāji, gatavojoties skolas olimpiādēm, gan pagasta iedzīvotājiem pēc pieprasījuma meklēju vajadzīgo informāciju.

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Lai popularizētu krājumā pieejamos izdevumus izvietotu informāciju sociālajā tīklā Facebook, regulāri informējot par jaunieguvumiem. Lai rosinātu bibliotēkas apmeklētāju interesi par krājumu, bibliotēkā tiek rīkotas dažādas daiļliteratūras, tematiskās nozaru literatūras un grāmatu jaunumu izstādes. Izstāžu stendos apskatāmo un arī lasīšanai paņemamo grāmatu un žurnālu saturiskais virziens parasti tematiski sasaucas ar mākslas, radošo, ceļojošo darbu izstādēm, valsts un gadskārtu svētkiem.

Lai popularizētu Rīta bibliotēkas krājumu vairākas reizes gadā (2023. gadā 11 reizes) notiek jaunāko grāmatu dienas, kurās lasītāji labprāt iepazīstas ar jauno grāmatu klāstu.

Arī projekts „**Bērnu, vecāku un jauniešu žūrija**” ir krājumu popularizējošs, jo bērni nāk, meklē un izvēlas grāmatas.

Tradicionāli *Ziemeļvalstu bibliotēkas nedēļas* laikā tiek rīkoti pasākumi, popularizējot ziemeļvalstu literatūru. Pārskata periodā – “**Rītausmas ziemeļvalstu literatūras lasījumi Jersikas pamatskolā**”.

Nozaru literatūras grāmatas tiek popularizētas pēc konkrētām tēmām. Tuvojoties kādiem svētkiem, izstādēs tiek liktas grāmatas par svētku svinēšanu, ēdienu gatavošanu, rokdarbiem u.c.

Pēc vajadzības un pieprasījuma gan iepazīstinu, gan apmācu lietotājus darboties ar datubāzēm *Letonika* un *News*, kā arī *LNB datubāzēm*.

Par iespēju bibliotēkas lietotājiem izmantot datubāzēs pieejamo informāciju regulāri informēju lasītājus, informācija izlikta arī bibliotēkas informācijas stendā.

Lai popularizētu bibliotēkā pieejamās datubāzes, 2023. gadā Digitālās nedēļas ietvaros tika organizētas apmācības **“Iepazīsti datubāzes!”** (datubāzes *Letonika*, *News*, *LNB datubāzes*), atsevišķam lietotāju mērķgrupām - skolēniem, pensionāriem, maznodrošinātajiem un pārējiem interesentiem.

Aktivizēju bibliotēkas novadpētniecības darbu, izliekot un regulāri mainot izstādes, par Jersikas pagasta novadniekiem, rakstniekiem, dzejniekiem, (arī datubāzi *Letonika*);

- **“Digitālās prasmes ikdienai!”** - sniedzu konsultācijas, kā izmantot e-pakalpojumus.
- **Iesaku katram lietotājam aktīvāk izmantot LNCB kopkatalogu:**
iepazīties ar jaunieguvumiem,
pasūtīt un rezervēt grāmatas,
pagarināt grāmatu izsniegšanas termiņu,
apskatīt savu lietotāja kontu,
apmeklēt novadpētniecības datubāzi.
iepazīties ar jauno piedāvājumu un lasīt e-grāmatas.

Secinājumi

Vēl aktīvāk jāpiestrādā pie datubāzu popularizēšanas, piedāvājot lietotājiem info lapiņas, bukletus, izliekot afišas uz pārnēsājamā stenda un afišu dēļiem pagastā.

Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Ļoti svarīga un vajadzīga ir programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”. Grāmatu iepirkuma programma dod iespēju bibliotēkām papildināt krājumus ar daudzveidīgiem izdevumiem.

Pārskata periodā bibliotēka saņēma **11 grāmatas** par summu **135,65 EUR**, tieši par pusi mazāk nekā 2022. gadā.

Grāmatas tika popularizētas sociālajos tīklos.

Darbs ar parādniekiem

Parādnieku bibliotēkā ir maz. Katru mēnesi pārskatu lietotāju sarakstu un atgādinu parādniekiem par kavējumiem, mutiski, pa telefonu, arī rakstot uz e-pastu. Bērniem – parādniekiem mutiski Jersikas pamatskolā tiek atgādināts par grāmatu nodošanas termiņiem.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Bibliotēkas krājuma kvalitātes uzturēšana ir viena no svarīgākajām bibliotēkas darba prioritātēm.

Ikdienas darbā saskaros ar grūtībām, veidojot jaunu, kvalitatīvu krājumu (jaunākā vērtīgā nozaru literatūra, daiļliteratūra, klasika, dzeja), jo trūkst finansējuma, nedrīkst arī ignorēt lasītāju pieprasījumus pēc cita rakstura lasāmvielām (bestselleri, neapgrūtinoša satura literatūra, literatūra izklaidei).

Grāmatas kļūst arvien dārgākas, tāpēc 2023. gada budžeta tāmes projektā tika pieprasīts vairāk līdzekļu grāmatu iegādei.

Krājumu pakāpeniski nepieciešama atjaunot, kritiski izvērtējot tā nepieciešamību, vecos, nepieprasītos izdevumus norakstīt un aizstāt ar jauniem izdevumiem, kuri atbildīs visām lietotāju kategorijām. Dažkārt uz izdevumiem veidojas lasītāju rindas, taču šī problēma tiek risināta, izmantojot SBA pakalpojumus.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Darbs ar bērniem ir īpašs un cieši saistīts ar aktivitātēm, kas ieinteresē, piesaista un pieradina pie regulāriem bibliotēkas apmeklējumiem un lasīšanas.

Viens no svarīgākajiem bibliotēkas uzdevumiem darbā ar bērniem un jauniešiem ir veidot izpratni par bibliotēku, rosināt un saglabāt interesi par grāmatu un lasīšanu, kā arī attīstīt informācijas meklēšanas prasmes. Piedāvājot grāmatu klāstu, bibliotēka sniedz bērniem un jauniešiem iespēju izbaudīt lasīšanas, zināšanu apguves un radošo darbu atklāsmes prieku. Bibliotēkai ir īpaša atbildība līdzdarboties lasīšanas apmācības procesā un bērniem paredzēto grāmatu un citu informācijas avotu popularizēšanā. Bērnu jāiedrošina izmantot bibliotēkā pieejamos resursus jau agrā vecumā, lai tie nākotnē kļūtu par bibliotēkas pakalpojumu lietotājiem. Viens no šādas darbības veidiem ir lasītveicināšanas pasākumu organizēšana.

Pārskata periodā bērni un jaunieši piedalījās lasītveicināšanas aktivitātēs, spēļu pēcpusdienās, viktorīnās par Jersikas pagastu un radošajās darbnīcās.

Kopumā 2023. gadā tika reģistrēti **128** bērni un jaunieši līdz 18 gadiem (2022.g. - 123, 2021.g. - 92). Šīs kategorijas reģistrēto lietotāju bibliotēkas fizisko apmeklējumu skaits sasniedza **783** (2022.g. - 315, 2021.g. - 161), izsniegto eksemplāru skaits – **696** (2022.g. – 387, 2021.g. – 358).

Lai veicinātu bērnu un jauniešu interesi par literatūru un attīstītu lasītprasmi, bibliotēka turpināja darboties aizsāktajos lasītveicināšanas projektos – “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Skaļās lasīšanas sacensība”, sadarbojoties ar Jersikas pamatskolu.

Bibliotēkas krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu, un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana

Rīta bibliotēka regulāri papildina grāmatu krājumu bērniem, pusaudžiem un jaunatnei, galvenokārt, tas tiek darīts no bibliotēkai piešķirtajiem budžeta līdzekļiem. Tās ir bilžu grāmatas, latviešu oriģinālliteratūra un tulkotā literatūra bērniem un jauniešiem, uzziņu literatūra, enciklopēdijas, arī izglītojošas galda spēles. Pārskata periodā bibliotēka saņēma “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2023” visu grāmatu kolekciju.

2023. gadā iegādāti **124** jauni bērnu izdevums par summu **1006,75 EUR**.

Kopējais bērnu un jauniešu grāmatu krājums ir **1341** vienības, t.i, par **143** vienībām vairāk nekā 2022.gadā (**1198** vienības).

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažāda vecuma grupām

Uzziņu un informācijas sniegšana darbā ar bērniem un jauniešiem notiek regulāri. Apkalpojot lasītājus, tiek sniegtas informatīvas, tematiskas, precizējošas uzziņas. Bērniem un skolēniem 2023. gadā sniegtas 102 uzziņas, tematiskās un mutiskās – dažādu faktu.

Uzziņas tiek sniegtas par visdažādākajām tēmām. 2022.gadā populārākās ir bijušas:

- latviešu folkloru, gadskārtu svētkiem un tradīcijām;
- Latvijas kultūru un vēsturi;
- latviešu u.c. tautu tradīcijas un svētki;
- gatavošanās daiļlasīšanas konkursiem;
- Ziemassvētku ludziņas;
- daba, dzīvnieki;
- dažādu valstu ģeogrāfija;
- rakstnieki, kultūras darbinieki;

- mūzikas, mākslas veidi, komponisti, mākslinieki;
- mitoloģija (latviešu un citu tautu);
- vēstures pieminekļi;
- reliģijas, baznīcas vēsture;
- sports, sportisti;
- dinozauri;
- Barikāžu laiks;
- planētas;
- grāmatu lietošanas termiņš, pagarināšanas iespējas;
- piekļuve datubāzēm un 3td e- grāmatu bibliotēkai.

Šādas uzziņas pārsvarā tiek sniegtas skolēnu referātiem, mājasdarbiem, projektiem. Lai precīzi sniegtu atbildes uz pieprasītajām uzziņām, bibliotēkā tiek izmantoti visi pieejamie resursi – datubāzes, preses izdevumi, kā arī brīvpieejas interneta resursi. Sniedzu informāciju par drošību izmantojot internetu, par to, kā sevi pasargāt digitālajā laikmetā.

Nozīmīga bibliotēkā darba daļa ir lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem un jauniešiem dažādām vecuma grupām. Pārskata periodā tika tika organizēti lasītveicināšanas pasākumi, izstādes, konkursi.

Veiksmīgākie pasākumi, veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

- Viennozīmīgi Rīta bibliotēkā tā ir **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023”**- grāmatu saņemšana, lasīšana, vērtēšana, anketu aizpildīšana un nosūtīšana uz LNB.
- **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023”** sāk lielo lasīšanu! Grāmatu kolekciju kā katru gadu dāvināja LNB. Lielā grāmatu lasīšana sākās tikai septembrī, kad kolekciju nosūtīju uz Jersikas pamatskolu, uzticot to klašu audzinātājiem.
- **“Starts grāmatu vērtēšanai!”** – tika dots novembra mēnesī.

Eksperti elektroniski aizpildīja un nosūtīja veicināšanas programmas organizatoru sagatavotās anketas uz LNB. Katrs grāmatu eksperts saņēma pārsteiguma balvas.

“Nacionālās skaļās lasīšanas” 1. kārtā Jersikas pamatskolā no 5. klases skolēniem tika izvirzīta **Estere Stonkus**.

Pārskata periodā no 13. marta līdz 31. martam norisinājās zīmējumu konkurss “**Manas Lieldienas**”, aktivitāte bija negaidīti liela, piedalījās bērni gan no Līvānu novada, pat no Jēkabpils un Madonas novada.

8. septembrī notika “**Spēļu vakars**” pie Jersikas TN, bērniem bija iespēja spēlēt lielo cirku, lielo dambreti, lielo jengu, likt puzles.

1. jūnijā bērni ar lielu interesi piedalījās pasākumā “**Tevi gaidu, vasariņa!**”, zīmēja uz asfalta pie bibliotēkas gan puķes, gan taureņus un putnus – visu, kas asociējas ar vasaru.

Pirms Māmiņdienas Jersikas pamatskolas 3. klasē tapa krāšņi un sirsnīgi apsveikumi mīļajām māmiņām un vecmāmiņām.

Dzimtās valodas dienā – 21.februārī Jersikas pamatskolas skolēni piedalījās viktorīnā, minēja krustvārdu mīklas, meklēja pazudušos vārdus tautasdziesmās un BJVŽ eksperti saņēma balvas par piedalīšanos projektā.

Sadarbība ar izglītības iestādēm

Ļoti svarīga ir skolotāju un bibliotekāru sadarbība izglītības pārmaiņu procesā. Rīta bibliotēkas apkalpojamajā mikrorajonā atrodas viena skola – Jersikas pamatskola, ar ko bibliotēka sadarbojas.

Rīta bibliotēka, sadarbojoties ar Jersikas pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāju Ilonu Karpenko, iepazīstināja 7. un 8. Klasi ar datubāzes *Letonika* Virtuālajiem asistentiem – Cibiņu un Zvejnieku.

Kopā ar 2. klases skolēniem un skolotāju Inesi Čivču klausījāmie datubāzes *Letonika* runājošās pasakas un veicām piedāvātos uzdevumus.

Kopā ar vēstures skolotāju Annu Greidāni informatīvajā stundā 7. klases skolēniem stāstījām par datubāzi *Letonika* un tās izmantošanas iespējām mācību procesā.

Vecāko klašu skolēniem ir iespēja lasīt e-grāmatas www.3td.lv vai www.letonika.lv

Visciešākā sadarbība publiskajām bibliotēkām un skolotājiem ir organizējot lasīšanas veicināšanas aktivitātes, jo visas puses ir ieinteresētas, lai bērniem būtu laba lasītprasme. Skolotāju un bibliotekāru sadarbības rezultātā paaugstinās skolēnu rakstpratības, lasīšanas, mācīšanās, problēmu risināšanas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmes.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums

Jebkura veiksmīga darba pamatā ir sadarbība. Sadarbība starp iestādēm, atsevišķiem cilvēkiem, palīdz sasniegt izvirzītos mērķus un uzdevumus, sniedz gandarījuma sajūtu, ka darbs, ko darām, kādam ir vajadzīgs.

Uzskatu, ka mūsu pagastā ir izveidojies (īpaši pēdējos gados) ļoti labs sadarbības tīkls bērnu un skolēnu apkalpošanā. Tikai kopā ar Jersikas pamatskolas skolotājām, īpaši sākumskolas skolotājām M. Ondzuli, L. Ķiploku, L. Lukjansku, I. Čivču, latviešu valodas un literatūra skolotāju I. Karpenko, vēstures skolotāju Annu Greidāni, skolēniem, pagasta pārvaldi (kas mūs vienmēr atbalsta), mēs varam realizēt visus iepļānotos pasākumus un projektus. Nosauktās skolotājas palīdz bērniem aizpildīt BJVŽ anketas, mudina skolēnus lasīt grāmatas, piedalās lasītveicināšanas pasākumos. Mūsu sadarbības partneris ir arī LNCB, īpaši Bērnu nodaļa.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Šobrīd lielākā problēma bērnu un jauniešu vidū ir lasītprasmes dažādie līmeņi, grūtības koncentrēties, noturēt uzmanību. Vairāk jāiesaistās lasīšanas veicināšanas programmās, jāorganizē pasākumi, kas mudina lasīt un pievērst uzmanību grāmatai kā izzināšanas un izglītošanās avotam. Neapšaubāmi nepieciešama gan skolotāju, gan vecāku aktīva līdzdalība.

Aktuālākās problēmas pārskata periodā:

- lasītprasmes dažādie līmeņi;
- lasīšanu daudzi bērni un jaunieši uzskata par garlaicīgu nodarbi;
- motivācijas trūkums un lasīšanas uzmanības nenoturība – bailes no biežām grāmatām, gribas informāciju tūlīt un tagad.

Bērniem nepieciešama mierīga gaisotne, komunikācija ar bibliotekāru, pozitīvs vērtējums un uzslavas par paveikto radošajās darbnīcās vai pasākumos. Ļoti jauki, ja vecāki vai skolotāji atved bērnus uz bibliotēkas pasākumiem, tādejādi, bērniem parāda ceļu uz bibliotēku un veicina lasītprasmi.

Sarežģīti ir piesaistīt pusaudžus; lasīšana šajā vecumā ir retums, jo ir citas intereses. Apmeklēt bibliotēku un tās pasākumus, nešķiet interesanti, tāpēc bibliotekāriem ir jābūt ļoti ziņoši un radoši, bibliotēkai ir jābūt ar savu šarmu un tehnoloģiskajiem risinājumiem, lai spētu pie sevis uzņemt jauniešus. Šī ir vecuma kategorija, kura kļūdas nepieļaus – ja konkrētais pasākums viņus nebūs uzrunājis, atpakaļceļu uz bibliotēku viņi vairs nemeklēs.

Vairāk gribētos valstiskā līmenī atbalstu lasīšanas veicināšanā, piemēram, sabiedrībā pazīstamu cilvēku stāstījumi, par lasīšanas nozīmi savā dzīvē, par to, ka lasīt ir interesanti utt.

Darbs ar bērniem un jauniešiem prasa daudz vairāk laika nekā darbs ar citiem bibliotēkas apmeklētājiem. Bērniem nepārtraukti ir nepieciešamas dažādas novitātes un interesanti piedāvājumi, kas spētu noturēt viņu uzmanību. Bibliotekāram ir jāspēj bērni radīt pietiekoši stipru motivāciju, lai tas kļūtu par patstāvīgu bibliotēkas apmeklētāju, jāsadarbojas gan ar vecākiem, gan skolu.

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Pārskata perioda prioritāte bija lasītāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību, tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs, kā arī jaunu materiālu sistematizēšana.

Pārskata perioda prioritātes bija:

- bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību;
- novadpētniecības tematisko mapju regulāra papildināšana ar materiāliem;
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs;
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Bibliotēkas galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar Jersikas vēsturi, kā arī ar ievērojamu novadnieku apzināšanu, materiālu vākšanu un apkopošanu. Novadpētniecības darba mērķis ir izzināt, apkopot, saglabāt un popularizēt dokumentus par dzimto pagastu un tā ļaudīm, sākot no 12. gadsimta beigu un 13. gadsimta sākuma, kad pirmo reizi minēts Jersikas vārds. Par Jersikas vēsturi, kultūras dzīvi, svarīgākajiem notikumiem un ievērojamām personām.

Darba virzieni 2023. gadā:

- bibliotēkas novadpētniecības krājuma veidošana;
- novadpētniecības materiālu apstrāde un ievietošana Līvānu novada e-katalogā;
- bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību;
- materiālu par Jersikas pagastu vākšana, apkopošana, sistematizēšana;
- materiālu par Jersikas pagasta novadnieku vākšanu, apkopošanu un sistematizēšanu;
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs;
- sadarbības iespējas ar Jersikas pagasta iedzīvotājiem;
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Novadpētniecības krājums

Komplektēšana, ietverto materiālu veidi

Pārskata periodā bibliotēkas novadpētniecības krājumā tika komplektēti materiāli visās mapēs, kuri raksturo apkārtējo kultūrvidi, vietējās kopienas dzīvi un izaugsmi, vietējos novadniekus. Uzsvāru liekot uz saturisko daudzveidību, turpinājās iepriekšējo gadu novadpētniecības krājuma uzturēšana un attīstība.

Jaunākie novadpētniecības materiāli par notiekošo Jersikas pagastā pārsvarā tiek iegūti no Līvānu novada informatīvā izdevuma “Līvānu Novada Vēstis”, reģionālā laikraksta “Latgales Laiks”, “Vietējās Latgales avīzes”, Lursoft Laikrakstu bibliotēkas *News*, retāk no republikāniskajiem laikrakstiem, grāmatām, novadnieku dāvinājumiem, kā arī pateicoties Jersikas pagasta iedzīvotāju atsaucībai un līdzdalībai. Rīta bibliotēkas novadpētniecības materiāli – grāmatas par novadu un novadniekiem, periodiskie izdevumi, nepublicēti materiāli, rokraksti, fotogrāfijas, mutvārdu liecības, tematiskās mapes, izdrukas un kopijas no elektroniskajiem resursiem, kopijas no periodiskajiem izdevumiem.

Novadpētniecības materiāli bibliotēkā tiek uzglabāti un izvietoti divos plauktos un slēdzamajā skapī, uzreiz ieejot bibliotēkā. Lietotāju apskatei izkārtoti atbilstoši tēmām, pārskatāmi un labi redzami. Dokumentu mapes sistematizētas.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums ir labs (lietotāju vērtējums mutiski aptaujājot un arī no aptaujas anketām). Vēl jāiegulda liels darbs, lai to regulāri papildinātu.

Krājuma organizācija un glabāšana

Novadpētniecības materiāli sakārtoti pa tematiem un salikti 9 dažādās mapēs, kā arī visi materiālu apraksti ievadīti Līvānu novada e-katalogā, kur tie atrodami zem burta B.

2022. gadā tika reorganizēta Jersikas bibliotēka, un visi novadpētniecības materiāli un mapes tagad glabājas un ir pieejami Rīta bibliotēkā zem burta A.

Informācijas resursi apmeklētājiem par novadpētniecību pieejami arī elektroniski Līvānu novada novadpētniecības bāzē.

Rīta bibliotēkā lietotājiem pieejamas šādas novadpētniecības materiālu mapes:

- “Senā Jersika” A,B-1
- “Jersikas pamatskola” A, B-2
- “Jersikas pagasta vēsture” A, B-2

- “Jersikas kultūrvide” A, B-3; Bibliotēka A, B-3(1.); Mūzikas un deju kolektīvi A, B-3(2.), Sports A, B-3(3.)
- “Jersikas sabiedrība” A, B-4
- “Novadnieki” A, B-5
- “Jersikas pagasta vēsture” A,B-6
- “Reliģija” A, B-7
- “Jersikas pašdarbības kolektīvi 1970.-1980.g.”

Tāpat izveidotas 5 mapes, kurās glabājas avīze “Līvānu Novada Vēstis”, mape tiek papildināta katru mēnesi ar jaunu avīzes eksemplāru. Viena mape iekārtota “Jersikas ziņām”, kas sakrātas no tālā 1995. gada līdz pastāvēšanas beigām – 2008. gadam.

Novadpētniecības materiālu apkopošanā un uzziņu darbā tiek izmantota LNB Analītikas datubāze, Lursoft Laikrakstu bibliotēka www.news.lv, kā arī LNB Digitālā bibliotēka.

Novadpētniecības materiāli tiek uzglabāti bibliotēkas telpās, sistematizētās dokumentu mapēs, kas sakārtotas hronoloģiskā secībā, kā arī izlikti plauktos bibliotēkas lietotāju apskatei.

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Pārskata periodā šajā jomā bibliotēkā nav strādāts.

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

Novadpētniecības krājumam piemērojami citi kritēriji atšķirībā no pārējā bibliotēkas krājuma. Galvenokārt notiek tematisko mapju papildināšana papīra veidā un materiālu apraksti ievadīti Līvānu novada e-katalogā.

Turpinu savākto materiālu sistematizāciju, jo nāk klāt arvien jauni notikumi. 2023.g. papildināju materiālus, par mūsu Jersikas pamatskolu kā Ekoskolu, par Jersikas skolēnu sasniegumiem mācību olimpiādēs, konkursos, sportā, mūzikā, dejās u.c., par pagasta ceļu un citiem labiekārtošanas darbiem, par senioru kora “Jersika” jubileju, par Jersikas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcu, par pagasta novadniekiem u.c. Pārskata periodā daudz strādāju pie materiālu vākšanas par Jersikas pagasta novadniekiem – Jāni Bucenieku, Labinsku ģimeni, Franci Strodu, Andreju Švirkstu, Ignatu Muižnieku, Izidoru Vucenu, Jāni Brenci, Juri Eiduku, Volfrīdu Pavāru, Noru Drapči.

Izmantojums

Rīta bibliotēkas novadpētniecības krājumu “*Senā Jersika*” un “*Jersikas pamatskola*” izmanto skolēni referātu rakstīšanai un prezentāciju veidošanai, skolotāji – mācību procesam, studenti – pētījumu veikšanai. Tāpat par novadpētniecības materiāliem interesējas privātpersonas. Novadpētniecības krājums un datu bāzes galvenokārt tiek izmantotas uzziņu sniegšanai, kā arī izstāžu organizēšanā. No krājuma satura kvalitātes un daudzveidības ir atkarīgs tas, cik pilnvērtīgi tiek nodrošinātas dažādu mērķgrupu intereses un vajadzības. Nepieciešamības gadījumā tika izmantoti kopēšanas un skenēšanas pakalpojumi.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Pārskata periodā novadpētniecības izstādes tika veidotas un izvietotas gan bibliotēkā, gan Jersikas TN foajē, kā arī tās varēja aplūkot virtuāli bibliotēkas Feisbuka kontā

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100081440925174>

Izstādes pārskata periodā:

- izstāde “**Ekoskola – Jersikas pamatskola!**” (jau 17 reizi par īpašiem panākumiem ilgtspējīgas attīstības, vides izglītības un vides aizsardzības veicināšanā skolā un tās apkārtnē saņem starptautisko Ekoskolas nosaukumu un Zaļo karogu);
- novadnieku Jura un Olgas Purviņu vaska sveču izstāde “**No svecītes gaisma nāca**”;
- Jersikas pagasta iedzīvotājas Līgas Eidukas austu darbu izstāde (segas, paklāji, adīti mauči) “**Dabas raksti “Madarās”**”;
- **Senioru korim “Jersika” – 15;**
- “**Jersikas populārākie Jāņi**” - izstāde Līgo svētkos un Jāņos;
- “**Iekrāšosim Jersikas 820 gadus**” – virtuālajā izstādē informācija par Jersikas skolām, koriem, ansambļiem, deju kolektīviem, pūtēju orķestri u.c.
- **Kārļa Bogdāna senās Jersikas arheoloģisko rotu atdarinājumu izstāde.**

Sadarbība novadpētniecības jomā

Ikviens darbinieka aktivitāte, attieksme, radošums ir noteicošais faktors bibliotēkas veiksmīgai darbībai. Veiksmes atslēga ir arī saskanīgs komandas darbs, sadarbība ar, Jersikas Tautas namu, Jersikas pašvaldības darbiniekiem, Jersikas pamatskolas skolēniem un skolotājiem, Jersikas novadniekiem un bibliotēkas apmeklētājiem, Līvānu NCB kolēģiem.

Turpinu sadarbību ar pagastā populāriem cilvēkiem un dzimtām, kā piemēram, Vucenu, Dimantu, Afanasjevu, Eiduku ģimeni.

Līga Eiduka uzsākusi materiālu vākšanu par Jersikas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcu un tās priesteriem, Jersikas pagasta iedzīvotājiem.

Veidojot izstādi par Jersikas pamatskolu kā Ekoskolu, izmantoju fotogrāfijas no skolas fonda.

Neapšaubāmi bibliotēka ir cilvēku satikšanās un diskusiju vieta, kurā var diskutēt, komunicēt par visdažādākajām tēmām, par attīstību un notikumiem pagastā vai novadā.

Novadpētniecības resursus popularizēju un izmantoju izliekot izstādes Jersikas novadniekiem un organizējot pasākumus bibliotēkā un Jersikas Tautas namā. Novadpētniecības materiālus pieprasa arī Jersikas pamatskolas audzēkņi un skolotāji mācībām, piedaloties konkursos un projektos.

Arī novadpētniecības jomā ir laba sadarbība ar Jersikas pamatskolu, kurā ir telpas nelielam muzejam, kuram materiālus ir apkopojusi pensionēta skolotāja Maija Nārune.

Muzejā atrodas materiāli un vēstures liecības, kas nav bibliotēkā. Rīta bibliotēkas lietotājiem vienmēr ir iespēja apmeklēt muzeju un pieprasīt vajadzīgo dokumentu.

Informācija par Līvānu novadu un Jersikas pagastu bibliotēkā atrodas atsevišķā plauktiņā blakus novadpētniecības materiāliem.

Jauninājumi novadpētniecības jomā

Cenšamies popularizēt vietējo iedzīvotāju – novadnieku veikumus (austie darbi, adījumi, izšuvumi, rotas, gleznas, sveces u.tml.), veidojot izstādes, aicinot citus pagasta iedzīvotājus tos aplūkot un iesaistīties.

Novadpētniecības istabas

Bibliotēkas pārraudzībā nav nodoti ne teksta dokumenti, ne priekšmeti, kas bijuši kāda muzeja vai biedrības atbildībā.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Līdz šim, strādājot ar novadpētniecības materiālu vākšanu, apkopošanu un sistematizēšanu, nozīmīgs trūkums bija viena darbinieka nepietiekamais darba laiks pilnvērtīgai un kvalitatīvai novadpētniecības darba veikšanai; ierobežoti līdzekļi izstāžu veidošanai un noformēšanai.

Tagad bibliotēkā ir divi darbinieki, tāpēc būs iespēja mērķtiecīgāk pievērties šai jomai.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības:

- pamaz informācijas periodikas izdevumos par Jersikas pagastu un tā ļaudīm;
- novadpētniecība ir ļoti specifiska joma, kam ir samērā mazs interesentu loks, taču tie, kurus tā interesē, ir savas lietas entuziasti;
- ieinteresēt un piesaistīt pēc iespējas vairāk novadnieku un pagasta iedzīvotāju novadpētniecības materiālu vākšanā.

9. Projekti

2023. gadā projekti netika izstrādāti.

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Pats bibliotekārs ir galvenais bibliotēkas tēla veidotājs, gan praktiski, gan profesionāli darbojoties.

Publicitātei ir liela loma bibliotēkas tēla veidošanā un apmeklētājiem draudzīgas vides radīšanā.

Regulāri tiek atjaunota un papildināta lietotājiem svarīga informācija bibliotēkas stendā un pārvietojamajā stendā, kā arī bibliotēkas Feisbuka kontā <https://www.facebook.com/profile.php?id=100081440925174>, šeit bibliotēkas apmeklētāji var iepazīties ar ikmēneša aktualitātēm – izstādēm, pasākumiem, konkursiem, aplūkot informāciju par jaunākajām grāmatām, maksas pakalpojumiem, bibliotēkā pieejamajām datubāzēm un noderīgām mājas lapām. Informācija par pasākumiem bibliotēkā aplūkojama arī Jersikas pagasta pārvaldē un Jersikas pamatskolā.

Lai informētu sabiedrību par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem, bibliotēkā sagatavots informatīvs buklets, kurā lietotājiem tiek sniegts īss ieskats bibliotēkas vēsturē, informācija par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem, lietošanas noteikumiem, darba laiku un saziņas iespējām.

Par lielākajiem pasākumiem vai notikumiem informācija ir pieejama afišu veidā pie bibliotēkas ēkas, pie Jersikas veikala, pagastā, Jersikas pamatskolā, sociālajos tīklos un informatīvajā izdevumā “Līvānu Novada Vēstis” (katru mēnesi sniedzam informāciju par plānotajiem pasākumiem).

Tāpat notiek mutiska bibliotēkas lietotāju informēšana par piedāvātajiem pakalpojumiem, lietotāji tiek personiski aicināti uz pasākumiem, izgatavojot ielūgumus vai skrejlapīņas.

Bibliotēkas informācija tīmeklī

Bibliotēkas tīmekļa vietne

Informācija par Rīta bibliotēku, tās atrašanās vietu, darba laiku, pakalpojumiem un aktualitātēm pieejama LNCB mājas lapā www.livanub.lv

Sociālo rīku saturvienību skaits

	Saturvienību skaits
	2023
Facebook	102
Instagram	-
TikTok	-
Youtube	-
Twitter	-

Emuāri (blogi)

Bibliotēkas mājas lapa, blogi nav izveidoti.

Sociālie tīkli

Bibliotēkai izveidots profils www.facebook.com Šeit tiek ievietota jaunākā informācija par aktuāliem bibliotēkas piedāvājumiem, grāmatu jaunumi, plānotie pasākumi, vizuālais materiāls no notikušajiem pasākumiem.

Rīta bibliotēka aktuālo informāciju par savām darba aktivitātēm publicē Facebook vietnē, <https://www.facebook.com/profile.php?id=100081440925174>

Citas tīmekļa vietnes

Visa nepieciešamā informācija par Rīta bibliotēku ir pieejama Līvānu novada mājas lapās:

www.livani.lv, LNCB mājas lapā www.livanub.lv un Latvijas Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv, kā arī www.kulturaskarte.lv.

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Domājot par pasākumiem un izstādēm bibliotēkā ir nepieciešams pielāgoties mūsdienu mainīgajiem dzīves apstākļiem. Jāieinteresē cilvēks, kas ir apjucis informācijas pārbagātībā, noguris un izjūt atbilstošas emocijas Ukrainas kara situācijā. Ikviens pasākums ir neatņemama bibliotēkas darbības sastāvdaļa, kuru cenšamies saistīt ar grāmatu un lasīšanu.

Literatūras un tematisko izstāžu organizēšana ir viena no bibliotēkas tradicionālajām darba formām. 2023. gadā bibliotēkā tika izlikta 70 izstādes (tematiskās, literatūras izstādes, radošo darbu un kolekciju izstādes) un 9 tematiskie pasākumi.

- **“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”** (grāmatu ekspertu apbalvošana);
- Lienes Kābeles orimoto tehnikā veidotā izstāde **“Grāmatu otrā dzīve”**;
- Biedrības “Baltā māja” radošo darbu izstāde **“Atkal papīrs”**;
- Olgas un Jura Purviņu, Intas Rečas un Māra Skrimbļa sveces **“No svecītes gaisma nāca”**;
- Zīmējumu konkurss **“Manas Lieldienas”**;
- Līgas Eidukas austro darbu izstāde **“Dabas raksti “Madarās””**;
- **“Nacionālās skaļās lasīšanas”** 1.kārta Jersikas pamatskolā;
- Novadpētniecības izstāde **“Senioru korim “Jersika” – 15”**;
- Māmiņdienas radošā darbnīca **“Dāvana no manas mazās sirds”**;
- Pasākums bērniem **“Tevi gaidu, vasariņa!”**;
- Jersikas pamatskolas 2.klase gatavo pārsteigumus – **zvaniņus 9.klasei pēdējā zvana svētkos**;
- Česlava Mazuļa foto izstāde **“Daba mums blakus”**;
- Lienes Antevičas personālizstāde **“Es, grāmatas un lelles”**;
- **“Spēļu vakars”** - lielās spēles bērniem pie Jersikas TN;
- Kārļa Bogdāna izstāde **“Jersikas senās rotas mūsdienu izpildījumā”**;
- **“Tikšanās ar Solvitu Mertenu – eksperti dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā”**;
- Novadpētniecības izstāde **“Iekrāšosim Jersikas 820 gadus”**;
- Adījumu izstāde **“Raibu raibie dzīpariņi”**.

Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Bibliotēkas publicitāte ir ļoti svarīgs un rūpīgs darbs, kas jāveic katru dienu. Laika gaitā bibliotēkas sociālo tīklu konti var novecot un zaudēt savu aktualitāti, kā tas ir noticis ar portālu *draugiem.lv*

Vēl joprojām liela problēma ir tā, ka daudzi attālākos pagasta nostūros dzīvojošie seniori neabonē vietējos laikrakstus un neizmanto internetu, tādējādi informācija par bibliotēkas darbību līdz viņiem nenonāk.

Kā visefektīvākais informācijas nodošanas veids joprojām ir “lasītājs - lasītājam”. Vienmēr, ja informēju mutiski vai padalot bukletus, vai info lapiņas, piekodu, lai šo informāciju nodod tālāk kaimiņiem, jo laukos ir šī privilēģija, kur viens otru pazīst, zina un apciemo.

2023. gadā informāciju par pasākumiem un izstādēm, jaunajām grāmatām un citām aktualitātēm ievietoju profilā *Facebook*.

2023. gadā esmu ieplānojusi reklāmas suvenīrus – grāmatzīmes, blociņus ar bibliotēkas simboliku.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

2023. gadā bibliotēkai bija ļoti laba sadarbība ar:

- Jersikas pagastu, pagasta darbiniekiem saimnieciskajos un ikdienas jautājumos;
- Jersikas pamatskolu, piedaloties “**Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijā 2023**” (grāmatu nogādāšana uz skolu, anketu aizpildīšana, apbalvošana); piedaloties “**Nacionālajā skaļajā lasīšanā**”; radošajās darbnīcās; informatīvajās stundās par datubāzēm;
- LNCB rīkoto semināru apmeklējumos (attālināti), koordinējot krājuma komplektēšanu, pārbaugot krājuma inventarizācijas; sniedzot konsultatīvu un metodisku palīdzību, iesniedzot ikmēneša un gada plānus, uzskaites aktus, norakstīšanas aktus u.c.;
- LNCB Bērnu nodaļu, konsultējoties par “Bērnu žūrijas” un “Skaļās lasīšanas” aktivitātēm;
- Jersikas Tautas namu – dažādu svētku telpu rotāšanā; kopīgos pasākumos, pārskata periodā “**Iekrāsim Jersikas 820 gadus**”, Kārļa Bogdāna “**Jersikas senās rotas mūsdienu izpildījumā**” un novadpētniecības izstādes veidošanā “**Jersikas korim - 15**”.
- Jersikas pamatskolas skolēniem un skolotājiem grāmatu piegādē un pasākumu rīkošanā;
- biedrību “**Baltā māja**” dienas aprūpes centra dalībnieku izstāžu veidošanā. Pārskata periodā izstāde “**Atkal papīrs**”;
- Jersikas pagasta iedzīvotājiem, popularizējot viņu veikumu radošajā jomā;

- Rudzātu, Rožupes, Sutru un Jaunsilavu bibliotēku vadītājiem zināšanu, pieredzes apmaiņā, darba jautājumu risināšanā un grāmatu apmaiņā;
- pagasta novadniekiem, vācot materiālus bibliotēkas novadpētniecībai.

Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

Pārskata periodā sadarbība nav notikusi.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība pārskata periodā nav veikta.

Pielikums
Abonētās preses apskats 2023

Ievas Padomu Avīze

Copes Lietas

Praktiskais Latvietis

Dari Pats

Ieva

Mans Dārzs

Lauku Māja

Ievas Stāsti

Ievas Veselība

Ievas Virtuve

A12

Mājas Viesis

Privātā Dzīve

Leģendas

Likums un Taisnība

100 labi padomi

Ilustrētā Pasaules Vēsture

Ilustrētā Zinātne

Ilustrētā Junioriem

Dārza Pasaule

Una

Santa

Astes

Patiesā dzīve

Pielikums
Izstāžu saraksts

N.p.k.	Mēnesis	Izstādes nosaukums
1.	Janvāris	Latviešu rakstniekam Rūdfam Blaumanim - 160
2.	Janvāris	Dramaturgam Mārtiņam Zīvertam - 120
3.	Janvāris	Rakstniecei Anitai Liepai - 95
4.	Janvāris	1991.gada barikāžu aizstāvju atceres diena
5.	Janvāris	Rakstniecei Ilzei Kalnārei - 105
6.	Janvāris	Lienes Kābeles izstāde “Grāmatu otrā dzīve”
7.	Februāris	Februāris – sveču mēnesis
8.	Februāris	Dzejniecei Ārijai Elksnei - 95
9.	Februāris	Trimdas rakstniecei Ilzei Šķipsnai - 95
10.	Februāris	Latviešu valodniekam, baltistam, pedagogam Jānim Endzelīnam - 150
11.	Februāris	Sveču izstāde “No svecītes gaisma nāca...”
12.	Februāris	Biedrības “Baltā māja” radošo darbu izstāde “Atkal papīrs”
13.	Marts	Aktrisei Olgai Dreģei - 85
14.	Marts	Rakstniekam Kārlim Ieviņam - 135
15.	Marts	Rakstniekam, žurnālistam Paulam Bankovskim - 50
16.	Marts	Norvēģu dramaturgam Henrikam Ibsenam - 195
17.	Aprīlis	“Lieldienīņa gaiša nāca...”
18.	Aprīlis	“Karlsons lido mūžīgi...” Aktrisei Verai Singajevskai – 100
19.	Aprīlis	Aktrisei Ditai Lūriņai – Eglienai – 45
20.	Aprīlis	Dziedātājai Ievai Akurāterei – 65
21.	Aprīlis	Līgas Eidukas austro darbu izstāde “Dabas raksti “Madarās””
22.	Aprīlis	Zīmējumu konkursa “Manas Lieldienas” darbu izstāde
23.	Maijs	Dzejniekam Imantam Ziedonim – 90
24.	Maijs	“Mīļajai māmiņai...”
25.	Maijs	Starptautiskā ģimenes diena – 15.maijs
26.	Maijs	Mūziķim, komponistam Jurim Kulakovam – 65

27.	Maijs	Dzejniecei Maijai Laukmanei – 70
28.	Maijs	Bibliotēkas lietotāju mīļāko grāmatu izstāde “Iesaku izlasīt...”
29.	Jūnijs	Komunistiskā genocīda upuru piemiņas diena
30.	Jūnijs	Vācu rakstniekam Ēriham Marija Remarkam – 125
31.	Jūnijs	“Līgo visa pasaulīte...”
32.	Jūnijs	Dziedātājai Marijai Naumovai – 50
33.	Jūnijs	Česlava Mazuļa izstāde “Daba mums blakus”
34.	Jūlijs	Rakstniekam Aivaram Kļavim - 70
35.	Jūlijs	Aktrisei Lilitai Bērziņai - 120
36.	Jūlijs	Žurnālistam, TV raidījumu vadītājam un veidotājam Mārtiņam Kibildam - 50
37.	Jūlijs	Komponistam Jāzepam Vitolam - 160
38.	Augusts	Aktrisei Ilzei Vazdikai - 80
39.	Augusts	Lietuviešu izcelsmes latviešu aktrisei Aurēlijai Annužītei – Lauciņai - 50
40.	Augusts	Mūziķim Eduardam Roženstrauham - 105
41.	Augusts	Rakstniekam Matisam Kaudzītem - 175
42.	Augusts	Aktrisei Veltai Līnei - 100
43.	Augusts	Lienes Antevičas personālizstāde “Es, grāmatas un lelles”
44.	Septembris	Krievu rakstniekam Ļevam Tolstojam - 195
45.	Septembris	Pirms 50 gadiem dibināts Gaujas Nacionālais parks
46.	Septembris	Dzejniecei Inesei Zanderei - 65
47.	Septembris	Valodu diena Eiropā
48.	Septembris	Miķeļdiena
49.	Oktobris	Aktierim Uldim Dumpim - 80
50.	Oktobris	Rakstniekam Albertam Belam - 85
51.	Oktobris	Dzejniekam Ziedonim Purvam - 100
52.	Oktobris	Valsts valodas diena – 15.oktobris
53.	Oktobris	Aktierim, režisoram, politiķim un uzņēmējam Andrejam Žagaram - 65
54.	Oktobris	Horeogrāfam Agrim Daņilevičam - 60
55.	Novembris	Mārtiņdiena

56.	Novembris	Lāčplēša diena
57.	Novembris	Dzejniekam Ojāram Vācietim - 90
58.	Novembris	18.novembris – Latvijas dzimšanas diena
59.	Novembris	Grāmatizdevējam Jānim Rozem - 145
60.	Novembris	K. Bogdāna izstāde “Jersikas senās rotas mūsdienu izpildījumā”
61.	Decembris	Rakstniekam Apsīšu Jēkabam - 165
62.	Decembris	Traģiķim un komiķim, aktierim, estrādes māksliniekam Edgaram Liepiņam - 95
63.	Decembris	Dzejniekam Edvardam Virzam - 140
64.	Decembris	“Ziemassvētku zvani skan...”
65.	Decembris	Adījumu izstāde “Raibu raibie dzīpariņi...”

Pielikums

Fotogrāfijas no bibliotēkas izstādēm un pasākumiem

Jauno grāmatu dienas

Lienes Kābeles orimato tehnikā veidotā izstāde “Grāmatu otrā dzīve”

Biedrības “Baltā māja” radošo darbu izstāde “Atkal papīrs”

Sveču izstāde “No svecītes gaisma nāca...”

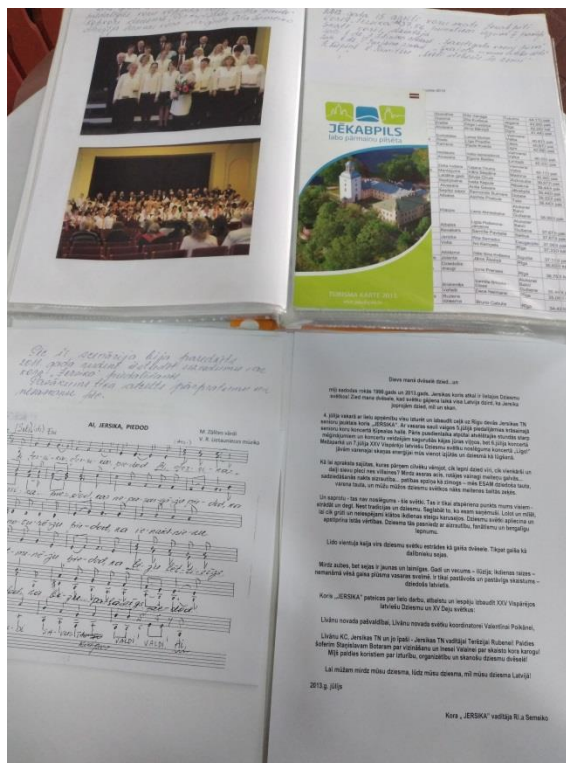
Zīmējumu konkurss "Manas Lieldienas"

Līgas Eidukas austu darbu izstāde "Dabas raksti "Madarās"™"

Novadpētniecības izstāde senioru korim "Jersika" – 15

Radošā darbnīca “Dāvana no manas mazās sirds”

Česlava Mazuļa foto izstāde "Daba mums blakus"

BJVŽ ekspertu apbalvošana

Zīmējumu konkursa "Manas Lieldienas" mazie mākslinieki

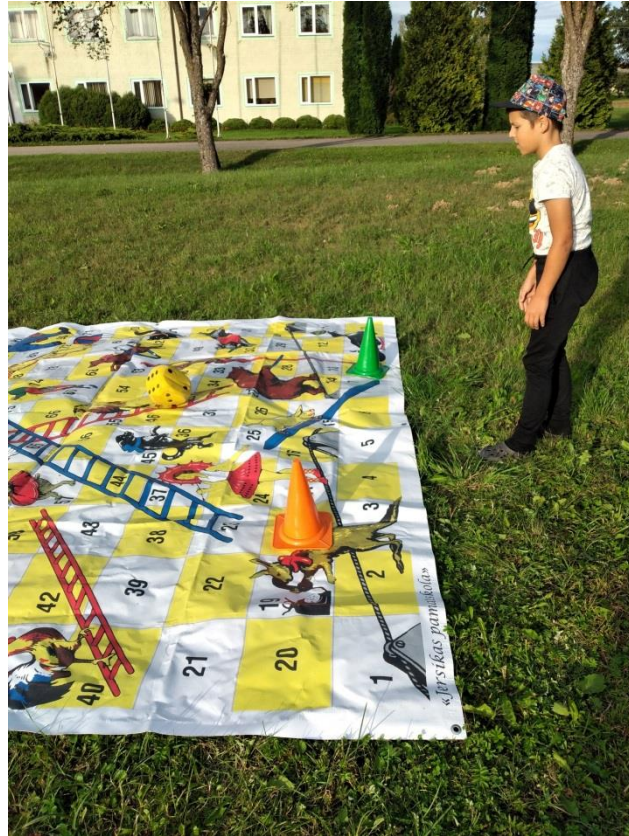
Zvaniņu izgatavošanas radošā darbnīca 9. klases pēdējā zvana svētkiem

Lienes Antevičas personālizstāde “Es, grāmatas un lelles”

Spēļu vakars pie Jersikas TN

Tikšanās ar Solvitu Mertenu – eksperti dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā

Kārļa Bogdāna izstāde “Senās Jersikas rotas mūsdienu izpildījumā”

Adījumu izstāde “Raibu raibie dzīpariņi...”

